

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Elli altıncı İnikat

8. IV. 1957 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa	Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	112	
2. — Havale edilen kâğıtlar	112	
3. — Yoklama	113	
4. — Sualler	113	
A — Şifahi sualler	113	
1. — Malatya Mebusu Mehmet Zeki Tulunay'ın, Pazar günleri mesai yapan Devlet İşletmelerinde İş Kanunu ile Ücretli hafta tatili hakkındaki Kanun hükümlerinin nasıl uygulanmakta olduğuna dair Çalışma ve İşletmeler Vekillerinden şifahi suali (6/337)	113	
2. — Kocaeli Mebusu Turan Güneş'in, İstanbul Üniversitesi İktisat ve İctimaiyat Enstitüsünün tertibettiği konferanslara dair Çalışma Vekilinden şifahi suali (6/338)	113	
5. — Müzakere edilen maddeler	113	
1. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği kanunu lâyihası ve Ziraat ve Adliye encümenleri mazbataları (1/36)	113	115
2. — Türkiye ile İspanya arasında imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdiki hak-		
kinda kanun lâyihası ve Hariciye ve Maarif encümenleri mazbataları (1/527)		115,121, 126,127:130
3. — Ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilat yapılmasına ve 5841 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun lâyihası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/498)		115:116
4. — Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası ile Hariciye Encümeni mütalâası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/422)		116
5. — Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1 950 dekarın satılması hakkında kanun lâyihası ve Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/427)		116:125
6. — Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birineci maddesine iki fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/345)		125:126

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Malatya Mebusu Mehmet Zeki Tulunay'ın, Pazar günleri mesai yapan Devlet İşletmelerinde İş Kanunu ile Ücretli hafta tatili hakkındaki Kanun hükümlerinin nasıl uygulanmakta olduğuna dair Çalışma ve İşletmeler Vekillerinden şifahî suali, İşletmeler Vekili;

Kocaeli Mebusu Turan Güneş'in, İstanbul Üniversitesi İktisat ve İctimaiyat Enstitüsünün tertibettiği konferanslara dair Çalışma Vekilinden şifahî suali, sual sahibi hazır bulunmadıklarından, gelecek İnikada bırakıldı.

Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanun lâyihasının 2 maddesi encümene verildi, 36 maddesi kabul, bir maddesi tayyedildi.

8 . IV . 1957 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili
Tokad Mebusu
Ihsan Baç

Kâtip
Kayseri Mebusu
Ömer Mart

Kâtip
Antalya Mebusu
Attılâ Konuk

2. — HAVALA EDİLEN KÂĞITLAR

Teklif

1. — Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ek kanun teklifi (2/455) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

Mazbatalar

2. — Tekel Genel Müdürlüğü 1947 malî yılı muamelâtına ait bilânçosuyla Türk Tütün Limitet Şirketinin 1947 bilânçosunun gönderildiğine dair Başvekâlet tezkereleri ve Tekel Umum Müdürlüğü 1947 bütçe yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresiyle Tekel Genel Müdürlüğü 1947 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (3/122, 261, 263, 1/57) (Ruznameye)

3. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1948 yılı

döner sermaye muamelâtına ait bilânçosu ile Türk Tütün Limitet Şirketinin 1948 yılı bilânçosunun gönderildiğine dair Başvekâlet tezkereleri ve Tekel Umum Müdürlüğü 1948 bütçe yılı hesabı katisine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Tekel Genel Müdürlüğü 1948 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (3/123, 259, 262, 1/58) (Ruznameye)

4. — Sanayi sicili hakkında kanun lâyihası ve İktisat ve Adliye encümenleri mazbataları (1/504) (Ruznameye)

5. — Kastamonu Mebusu Nâzım Batur ve 43 arkadaşının, Orman Kanununun muvakkat 1 nci maddesinin ilgası hakkında kanun teklifi ve Ziraat ve Adliye encümenleri mazbataları (2/444) (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,05

REİS — Reisvekili Fikri Apaydın.

KÂTIPLER : İhsan Gülez (Bolu), Übeydullah Seven (Hakkâri)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız, efendim.

(Çanakkale mebuslarına kadar yoklama

yağıldı)

REİS — Celseyi açıyorum, efendim.

4. — SUALLER

A - ŞİFAHİ SUALLER

1. — *Malatya Mebusu Mehmet Zeki Tulunay'ın, Pazar günleri mesai yapan Devlet İşletmelerinde İş Kanunu ile Ücretli hafta tatili hakkındaki Kanun hükümlerinin nasıl uygulanmakta olduğuna dair Çalışma ve İşletmeler Vekillerinden şifahi suali. (6/337)*

REİS — Mehmet Zeki Tulunay arkadaşımız burada mı? Soru sahibi bulunmadığı için gelecek İnikada talik ediyoruz.

2. — *Kocaeli Mebusu Turan Güneş'in, İstanbul Üniversitesi İktisat ve İctimaiyat enstitüsünün tertibettiği konferanslara dair Çalışma Vekilinden şifahi suali (6/338)*

REİS — Turan Güneş arkadaşımız burada mı? (Hasta, sesleri.)

Soru sahibi iki defa bulunmadıkları için soru düşmüştür.

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği kanunu lâyhası ve Ziraat ve Adliye Encümenleri mazbataları (1/36)*

REİS — Lâyhada 40 nci, madde olarak yazılı fakat 39 ncu madde olması kabul edilen maddenin müzakeresi bitmişti. İhsan Aktürel arkadaşımızın bir takriri vardır.

Takririni okuyoruz, efendim.

Yüksek Reisliğe

Şifahen izah edildiği veçhile karşılıklı yardım ve müzaheret esasen kanunun heyeti umumiyesinde mündemiç bulunduğundan 39 ncu maddenin 1 nci fıkrasına lüzum olamayacağına ve 2 nci fıkrasının ise mevzuatımızın ana prensipleri ile telifi mümkün bulunamayacağına binaen mezkûr maddenin çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Yozgad
İhsan Aktürel

REİS — Efendim, İhsan Aktürel arkadaşımız 39 ncu maddenin tayyını teklif etmektedir. Buna mukabil encümenin de 39 ncu maddeye ait tanzim ettiği bir metin vardır. 39 ncu maddenin tayyına aidolan takririni okuduk. Buna mukabil 39 ncu maddeyi encümen yeniden tanzim etmiştir. Müsade buyurursanız bu maddeyi okuduktan sonra İhsan Aktürel'in takririni reye koyalım.

İHSAN AKTÜREL (Yozgad) — Nasıl tenzibederseniz...

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine
Aşağıdaki metnin 39 ncu madde olarak reye vaz'ını arz ve teklif ederim.

Adliye Encümeni Bu M. M.
M. Kemal Biberoglu

MADDE 39. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Ziraat Vekâletine bütün imkânlarıyla yardım eder.

Ziraat Vekâleti de teknik elemanlarından, muvakkat bir madde için, talep vukuunda Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliğinin faydalanmalarına muvafakat edebilir. Bu müddet zarfında bu elemanların harcırah ve zaruri masrafları Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği bütçelerinden ödenir.

REİS — İltihak ediyor musunuz?

İHSAN AKTÜREL (Yozgad) — Ediyorum ve takririmi geri alıyorum.

REİS — İhsan Aktürel arkadaşımız tekliflerini geri almış ve encümenin getirdiği maddeye iltihak etmişlerdir.

Okuduğumuz metni 39 ncu madde olarak reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

REİS — Lâyhadaki 41 nci maddeyi 40 nci madde olarak okuyoruz.

Odalarda çalışanlara ödenecek paralar

MADDE 40. — Odalarda çalıştırılan kimse-lerin aylıkları ile İdare Heyeti, Oda Meclisi Reis ve âzaları ve vilâyet kongrelerine katılacaklara verilecek huzur hakkı ve yolluklar Ziraat Odaları Birliğince tanzim edilecek esaslara göre Oda Meclisi tarafından tesbit ve tâyin olunur. (40 nci madde hükmü mahfuzdur.)

Ziraat Odaları Birliğinde çalıştırılan kimse-lerin aylık ve ücretleri, Birlik İdare Heyeti âzalarının huzur hakları ve Birlik Umumi Heyetine katılacak delegelerin zaruri masraf ve yollukları Birlik İdare Heyetinin teklifi üzerine Birlik Umumi Heyetince tesbit edilir.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi rey-nize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Efendim, 40 nci madde olarak okunup rey-nize arz edilmek üzere encümenin Riyasete ver-tiği yeni bir metne muttali olduk. Müsaade eder-seniz okutup 40 nci madde olarak bu metni rey-nize arz edeceğim.

Madde 40. — Odalar memur ve müstahdem-lerinin aylıkları ile idare heyeti, Oda Meclisi Reis ve âzaları ve vilâyet kongrelerine katılacaklara verilecek huzur hakkı ve yolluklar Ziraat Odaları Birliğince tanzim edilecek esaslara göre Oda Meclisi tarafından tesbit ve tâyin olunur.

Ziraat Odaları Birliği memur ve müstahdem-lerinin aylık ve ücretleri, Birlik İdare Heyeti âza-larının huzur hakları ve Birlik Umumi Heyetine

katılacak delegelerin zaruri masraf ve harcırah-ları Birlik İdare Heyetinin teklifi üzerine Birlik Umumi Heyetince tesbit olunur.

REİS — 40 nci madde olarak bu metni rey-nize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Zaptın tashihi için bililtizam ifade ettim; 40 nci madde olarak şimdi tasvibinize iktiran eden madde kabul edilmiştir, daha evvel reye konulmuş olanın hükmü kalmamıştır.

Müstafi sayılma

MADDE 41. — Ziraat Odaları ve Ziraat Oda-ları Birliği meclis ve idare heyetlerine asli mün-tehap âza sayısında yedek âza seçilir. Mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya gelmeyenler istifa etmiş sayılır ve yerlerine yedeklerden sırada olan-lar alınır.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi rey-le-rinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyen-ler... Kabul edilmiştir.

Mensupların cezai mesuliyetleri

MADDE 42. — Odaların ve Birliğin paraları ile para hükmündeki evrak, senet ve sair malları aleyhine suç işleyen yahut bilânço, zabıtname, rapor ve diğer her çeşit kâğıt, defter ve kayıtlar üzerinde suç mahiyetinde değişiklik yapan veya bunları kasten yok eden uzuvlara dâhil kimseler ile memur ve hizmetliler hakkında Devlet memur-ları hakkındaki cezalar uygulanır.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi rey-le-rinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyen-ler... Kabul edilmiştir.

Teftiş ve murakabe

MADDE 43. — Ziraat Odaları Birliği Ziraat Vekâletinin, Ziraat Odaları da Ziraat Vekâleti ve Ziraat Odaları Birliğinin teftiş ve murakabesine tâbidir.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi rey-le-rinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyen-ler... Kabul edilmiştir.

Nizamname

MADDE 44. — Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde kanunun tatbik suretini göstermek ve kanunun nizamnameye atfettiği hu-susları tanzim eylemek üzere Ziraat Odaları tem-silcileri ve Ziraat Vekâletince müştereken bir ni-zamname hazırlanır,

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 45. — 17 Mayıs 1328 tarihli Ziraat Odaları Nizamnamesi kaldırılmıştır.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1. — 17 Mayıs 1328 tarihli Ziraat Odaları Nizamnamesi hükümlerine göre faaliyette bulunan Ziraat Odaları o yerde bu kanun hükümlerine göre Oda teşekkül edinceye kadar eski esaslar dairesinde faaliyetlerine devam ederler.

Bu Odaların para ve para hükmündeki kıymet ve alacakları, menkul ve gayrimenkul malları, bütün hak ve menfaatleri ve her türlü taahhüt ve borçları bunlara mütaallik kayıt, defter ve belgelerle birlikte, devri şekil ve esasları nizamnamede gösterilmek üzere teşekkül eden yeni Odalara intikal eder.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Yeni Odaları ve uzuvlarını teşkil eylemek üzere 45 nci maddede yazılı nizamnamenin meriyete girdiği tarihi takibeden, ilk Ekim ayı içinde seçimler yapılır.

REİS — Muvakkat madde, 45 nci madde diye yazılmış, bunu 44 nci madde olarak reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Birlik ve Odaların kuruluş masraflarını karşılayacak bir fon tesis etmek üzere Ziraat Vekâleti bütçesine 5 milyon liradan aşağı olmamak üzere yardım tahsisatı konulur. Bu fondan harcamalar Ziraat Vekâleti tarafından nizamnamedeki esaslara göre yapılır.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 4. — Âza hakiki şahısların giriş ücreti ve yıllık aidatı ödeme mükellefiyeti kayıtlı bulunduğu Odanın bu kanuna göre

te teşekkülü tarihinden itibaren bir yıl sonra başlar.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki madde henüz encümeninden gelmediği için son maddeleri okumuyoruz, efendim.

2. — *Türkiye ile İspanya arasında imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâ-yihası ve Hariciye ve Maarif encümenleri mazbataları (1/527)*, (1)

REİS — İkinci görüşülmesidir, devam ediyoruz.

Türkiye ile İspanya arasında imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdiki hakkında Kanun

MADDE 1. — Türkiye ile İspanya arasında 28 Mart 1956 tarihinde Madrid'de imzalanan Kültür Anlaşması tasdik edilmiştir.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Lâ-yihanın heyeti umumiyesini tayini esami ile reylerinize arz ediyorum.

3. — *Ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilat yapılmasına ve 5841 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun lâ-yihası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/498)* (2)

REİS — Bunun için verilmiş bir taktir vardır, okutuyoruz.

(1) Birinci müzakeresi 52 nci İnikat zaptındadır.

(2) 134 sayılı matbuca zaptın sonundadır.

Yüksek Reisiğe

Ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilat yapılmasına ve bu kanunun bazı maddeleriyle 3399 ve 5841 sayılı kanunların kaldırılmasına dair kanun lâyihasının tekrar tetkik edilmek üzere encümenine iadesini arz ve teklif ederim.

Muvakkat Encümen Reisi
İstanbul
N. A. Sav

REİS — Takrirden mevzuubahsedilen lâyiha ruznameye alınmış olduğundan tetkiki için encümenine iade edilmesi ancak reylerinizle halledilecektir. Onun için - tekrar iade edilmek üzere - encümenine verilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Encümenine verilmesi kabul edilmiştir.

4. — *Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatasını ile Hariciye Encümeni mütalâası ve Bütçe Encümeni mazbatasını (1/422) (1)*

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı? Yok. Maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Bâzı silâh, mühimmat ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılmasına mezuhiyet verilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 8,76/27 santimetrelik 6 adet sahra topu ile bunlara ait 10 000 adet mühimmatın ve Kırıkkale yapısı 81 milimetrelik 12 piyade havanı ile bu havanlara ait 20 000 adet tam atım mühimmatın ve bunlar için lüzumlu atış idare malzemesinin Lübnan Hükümetine satılmasına İcra Vekilleri Heyeti mezundur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde mezuhiyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 149 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

5. — *Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1 950 dekarının satılması hakkında kanun lâyihası ve Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbatasını (1/427) (1)*

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı?

Buyurun Sadettin Bey.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlar, bugünkü zaruretlerin takdiri hususunu hepimiz beraberce düşünelim. Fakat, Atatürk Orman Çiftliğinin bir kısım arazisinin satılmasını isteyen böyle bir kanuna, bu memleketin çocuğu olarak rey veremeyeceğimi üzülerek beyan etmek isterim. (Soldan, «kanunu okudun mu?» sesleri)

REİS — Sırrı Atalay, buyurun.

SIRRI ATALAY (Kars) — Muhterem arkadaşlar, Atatürk Orman Çiftliği arazisinin bütünlüğü 5659 sayılı Kanunla teminat altına alınmıştır. Atatürk Orman Çiftliği arazisinin her hangi bir suretle devri, temlik hattâ istimlakinin hususi bir kanunla olabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu usule riayetle iki defa âmme hizmetleri için Atatürk Orman Çiftliği arazisi satılmıştır. Şimdi de Hükümet on maddelik ihtiyaç teklifiyle Atatürk Orman Çiftliğinden büyük bir kısmın satılmasını istemektedir. Atatürk Orman Çiftliğinin terbiyevî tesiri ile ve mesire olarak Ankara halkına temin ettiği faydalar ve gerekse mânevi intikal şekli üzerinde uzun boylu konuşmaya lüzum yoktur. Âmme hizmetleri için icabettiği zaman ancak bu araziden bir kısmı satılabilir. Bu bakımdan ben, benden önce konuşan arkadaşımın mütalâasına iştirâk etmiyorum. Çünkü âmme hizmetleri için tahsis yahut satma mümkün, bunun dışında hususi şahıslara satılması doğru değildir ve arkadaşımın bu yoldaki bu kısma ait itirazı yerindedir. Hükümet 10 maddelik satılma hususunun 7 sini âmme hizmetlerine, 3 ünü de hususi teşebbüslere tahsis etmektedir.

(1) 150 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

Şayanı şükrandır ki, Bütçe Encümeni bunlardan birisini kaldırıp, ikisini hususi teşebbüse ve diğerlerini âmme hizmetlerine tahsis etmiştir. Bunlardan birisi, hukuki ihtilâfları olan şahısların iddialarını mahkemede ispat etmeleri keyfiyettir. Zira buradaki ihtilâflar mahiyetindeki hukuki ihtilâfların hususi kanunla ve teklifte istenilen şekilde halli hukuk tekniğine uygun değildir. Hususi şahısların veya hususi teşebbüslerin Orman Çiftliği ile bir ihtilâfları varsa bunun hâl mercii mahkemelerdir. Bunun hususi bir kanunla halledilmeye çalışılması hukuk ve kanun tekniğine mugayirdir.

Diğer taraftan birtakım arazinin hususi şahıslara verilmesi hususuna gelince : Meselâ Bütçe Encümeninin hazırladığı 1 nci maddenin g fıkrasında ; «İktisadi Devlet Teşekkülleri yahut hususi sınaî teşebbüs sahiplerine», ile

h fıkrasında ise ; «Hazineye ve mütebaki kısmının ise mıntaka çiftçilerine veya diğer isteklilere...» denmektedir ki, âmme hizmetlerinin dışında hususi teşebbüslere, isteklilere hususi bir kanunla verilmesi, mânevi bir varlık olarak bize kadar gelen Atatürk Orman Çiftliğinin âmme hizmetleri dışında, hususi şahıslara verilmesidir ki, bu da çeşitli ihtilâfları ve endişeleri mucibolabilir. Bu hususi şahıslar kim olacaktır, satış şekilleri nasıl olacaktır? Müzayedeye konacaktır ama yine çeşitli ihtilâflar doğabilir, şüpheler uyanabilir. Eğer bir hak iddiası varsa, mahkeme yolu ile bu hakkın alınması lâzımgelir, hususi bir kanunla verilmesi asla yerinde değildir. Onun için bu husustaki fıkraların kaldırılması için bir önerge veriyorum, kabulünü istirham ederim.

REİS — Tahsin Uygur.

TAHSİN UYGUR (Çankırı) — Muhterem arkadaşlarım; kıymetli arkadaşlarımız, Atatürk Orman Çiftliğinin bir kısım arazisinin satılmasından, satılmak istenmesinden müteessir olduklarını Yüksek Huzurunuzda beyan buyurdular.

Büyük Halâskâr Atatürk'ün hâtrasına hürmet, bütün milletçe en büyük vazife, en büyük şereftir. Bunu bu şekilde kabul ettiğimizi ifadeden sonra asıl mevzuumuza gelmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlarım; çiftlik işletmelerinde bütünlük ve muayyen bir hudut esastır. Bu

gün huzurunuzda getirilen kanunla teklif edilen Atatürk Orman Çiftliğinin bir kısım arazisinin satışı mevzuu tamamen işletme idareciliğine ve tekniğine uygun prensiplere ve esbabı mucibeye dayanmaktadır. Bu kanunla istihdaf edilen gaye, Atatürk Orman Çiftliğine bütünlük vermek ve mâkul bir işletme sistemi tesis etmekten ibarettir.

Filvaki kanunda ileri sürülen arazi çiftlik hudutlarından dışarıda ve bâzı köylerin, eşhasa ait arazinin içindedir, parçabölük vaziyettedir, idaresi güçtür. Bu kanun doğrudan doğruya işletmesi güç olan ve eşhas arazisi içinde ufak tefek parçalar halinde bulunan toprakları, kanunda tesbit edilen esaslar dâhilinde, elden çıkarmak ve aynı zamanda Orman Çiftliğinin bütünlüğü içinde bulunan ve eşhasa aidolan 1 600 dönüm araziye, yine usulü dairesinde, satılan arazi mukabilinde o vatandaşlardan satınalmak suretiyle Orman çiftliğinin bütünlüğünü ve muayyen bir hudut içerisine, bir çerçeve içerisine alınması gayesini istihdaf etmektedir. Büyük Atatürk sağ olsaydı bu hareketten muhakkak ki memnun olurdu. Kanun yüksek tasviplerinize iktiran ettiği takdirde muhakkak ki halâskâr Atamızın ruhu da şâd olacaktır. Çünkü Atamız kuvvetli tahlilci olduğu kadar emsalsiz terkipçi idi.

İşletmecilikte esas, dağınık araziye idare değil, muayyen çerçeve içine alınmış araziye teknik esaslara istinaden işletmekten ibarettir.

Muhterem arkadaşlar; Bütçe Encümeninin teşkil ettiği Tâli Komisyonunda bulunan ve mahalinde tetkikat yapan bir arkadaşınız sıfatıyla arz ederim ki, bu kanunun çıkmasında hiçbir endişe mevzuubahis değildir. Biz bu mevzular üzerinde ayrı ayrı durduk, kanunun işaret ettiği sahaların satılmasına karar vermiş bulunmaktayız, bu kararımızdan cidden müsterihiz. Kanunun kabulünü yüksek takdirinize arz etmekle vicdani vazifemizi yapmış oluyoruz. Takdir sizlerindir.

REİS — Sadettin Yalım.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlar; Bütçe Encümenine mensup arkadaşımızın fikirlerini hep beraber dinledik. Mevzuun çok mühim olduğunu belirtmek isterim. Zaten bugün, eminim ki, 25 milyonun da kalbi benimki gibi yaralıdır. Otuz küsur sene geçmiş, buraya bir tek ilâve yapılmamış. Ben arzu ediydim ki, bütçesi, değil satılmak ihya edilsin ve

bunu temin eden kanun buraya getirilsin. Eski-ler mademki, ilâve olarak bir şey yapmamış, biz yapalım.

Hissiyatıma kapılmadan ifade ediyorum ki; bu kanun üzerinde konuşurken titriyorum. Deniyor ki; «Ufak parçaları satacağız, büyük parçaları ekliyeceğiz.» Arkadaşlar, Merhum Atatürk Çiftliğinin kuruluşunu böyle vaz'etmiştir ve aradan geçen bunca senelere rağmen bir ilâve yapılmamıştır. Böyle bir satışı kabule ne benim ne de Türk milletinin vicdanı müsait değildir» arkadaşlar.

REİS — Sırrı Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Muhterem arkadaşlar, görüşümü arz ettim. Tahsin Bey diyorlar ki, «Bunun bir kısmının satılması yahut âmme hizmetlerine, hususi sınaî teşebbüslere tahsis edilmesi arazi bütünlüğünü muhafazadır.» Halbuki, hususi bir kanunla arazinin bütünlüğünün muhafazası hükümle gösterilmiş ve 24 Mart 1950 tarih ve 5659 sayılı Kanuna göre denmiştir ki : (Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihteki çiftlik sınırları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlik veya kamulaştırılması özel bir kanunla izin alınmasına bağlıdır.) Bu suretle 24 Mart 1950 tarihli ve 5659 sayılı Kanunla arazinin bütünlüğünün muhafazası düşünülmüştür. Bu muhafaza ile mümkün, dağıtma ile mümkün olmaz ki :

Şimdi, arazi ikinci defa büyük bir meblâğ olarak satılmakta veya Hazineye intikal etmektedir. Arazi bütünlüğünün muhafazası mevzuubahsolan Orman Çiftliğinin arazi bütünlüğü zedelenmektedir. Benim, âmme hizmetlerine tahsisi hususunda gösterilen tazyik ve taleplerin haklı olması sebebiyle, bu arazinin âmme hizmetlerine tahsis edilmesinde bir itirazım yoktur. Arazinin bir kısmı Şap hastalığı mücadelesi için Hazineye ve bir kısmı Fişek Fabrikasına verilecektir. Bunlara diyeceğim yoktur. Kezalik su baskınları ve âmme hizmetleri için olan hususlara bir diyeceğim de yoktur.

Ama bunun dışındaki hususi taleplere ve Orman Çiftliğinden alınacak bazı parçaların hususi şahıslara verilmesine gelince, buna «hayır» diyeceğiz. Çünkü bu takdirde âmme hizmetlerinin lüzumlu kıldığı ihtiyaçlar için vermiş değiliz. İstikbalde şu şu şartlar hâsıl olursa Orman Çiftliğinden bazı parçaları hususi şahıslara vereceğiz derken mahkemelerde halli mümkün olan hususi

ihtilâfları bu kanunla yakamızdan söküp atar gibi halletmek istiyoruz. Bu ise, 5659 sayılı Kanunun Orman Çiftliğini tüm olarak mütalâa eden hükümlerine aykırıdır.

Tahsin Bey arkadaşımız, «Bu arazi, daima ihtilâf sebebi teşkil eden ve işe yarayan kısımlardan ibarettir» diyorlar. Bizim endişelerimizi izale edecek ne gibi teminatları vardır? Gene arkadaşımız diyorlar ki, «Bu topraklar verimsiz, bakımsız, inzibat altına alınamayan topraklardır.» Bir an için kendilerine hak verelim, mümkündür ki dedikleri doğrudur.

Buna karşı ben de çıkıp desem ki; hayır, vaziyet böyle değildir, tamamen aksinedir. Bu iki iddia da kavli mücerretten ibaret kalmaz mı? Âmme hizmetleri için ayrılacak kısma reylerimizi verelim. Ancak yarın bu arazi hususi şahıslara devredilirse vaziyet ne olur? Biz bu şekilde bir endişeye sahibolursak bizi mâzur görmeleri icabeder. Onun için buna bir vuzuh vermek lâzımdır. Bize yâdigâr olan bu araziye hususi teşebbüslere vermek suretiyle bütünlüğünü bozmuyalım.

REİS — Reylerini kullanmayan arkadaşlar lütfen istimal buyursunlar.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlarım, Atatürk Orman Çiftliği, arkadaşların belâgatla izah ettikleri vaziyetin icabı, müstakil bir kanun mevzuu olmuş ve diğer bütün Devlet mallarının içinden dışarı çıkarılmıştır. Milletın mümessili yegânesi olan Yüksek Meclisimiz bu mevzuda hususi bir kanun çıkarılması gibi gayet esaslı bir tedbir almıştır. Bundan maksat; Atatürk Orman Çiftliğinin ebedî bir hâtıra olarak muhafazasını temin etmektir. Bütçe Encümeniniz bu kanun tasarısını tetkik ederken bu endişelerle mütehalli olarak, tamamen bu endişelere hak verdirecek sebepleri göz önünde tutarak tetkikatını yapmıştır.

Şimdi arkadaşlar, muhterem arkadaşımız Sadeddin Yalım'ın endişelerine cevap vermek üzere arz edeyim ki, kanun tasarının Atatürk Orman Çiftliği bütünlüğünü izale ettiği yolunda tefsire müsaıdolan ve maddeyi okumadan verilen hüküm acele bir hükümdür. (Okuduk, sesleri.) Müsaade buyurun, yine Sırrı Atalay arkadaşımızın düşüncesine cevap verebilmek için teferruata girmek lüzumunu hissediyorum.

Arkadaşlar, Atatürk Orman Çiftliğinden tef-

rik edilip satılacak kısım ehemmiyetli üç kısma ayrılmaktadır:

Bunların birincisi; filhakika ve filhal Atatürk Orman Çiftliği hudutları içinde müesses âmme müesseselerinin işgal ettikleri arazi parçalarının hukuki durumlarının tesbit ve ıslahıdır. Meselâ, Atatürk Orman Çiftliği içinde PTT binası vardır. Bu binayı PTT Umum Müdürlüğüne maletmek suretiyle hukuki durumunu ıslah ediyoruz. Sadettin Yalım arkadaşımızın dahi buna bir itirazı olacağını tahmin etmem. PTT binası orada kurulmuştur, arazi Orman Çiftliğindedir. Bunu PTT ye satıyoruz. Parasını alıp Atatürk Orman Çiftliğinde envestisman yapacağız. Sadettin Yalım arkadaşımız; «Burada PTT olmaz, yıkalım, arsa kalacaktır.» diyecek kadar hassasiyetini ileri götürürse, ona bir diyeceğimiz yoktur.

İkinci kısım: Arkadaşlar, Atatürk Orman Çiftliği hudutları dâhilinde kalan ve Atatürk Orman Çiftliği hudutları dâhilinde muhtelif âmme hizmetlerinin ihtiyacı bulunan ve fakat bu ihtiyaç Atatürk Orman Çiftliğinin, çiftlik olarak, bütünlüğünü haleldar etmiyecek olan kısımlardır.

Encümen olarak, bu kanun tasarısı ile yüzsek huzuruza, Hükümetin teklifini aynen kabul etmiş olarak, gelmedik. Bu kanun tasarısını teklif etmek için hususi bir Su Komisyon kurduk. Bu Su Komisyon mahalline gitti, araziye karış karış gezerken şu iki cihete dikkat etti: Çiftlik olarak, Atatürk Orman Çiftliğinin maksat ve gayesine hizmet edebilecek bir karış toprağın dahi, âmme hizmeti için dahi olsa, elden çıkarılmamasına gayret etmek. Komisyonun birinci olarak dikkat ettiği nokta bu oldu.

İkincisi; Orman Çiftliği bir arazi bütünlüğü olduğuna göre onun içine yabancı bir şey; âmme hizmeti mahiyetinde dahi olsa, bir yabancı idare sokup Çiftliğin arazi bütünlüğünü haleldar etmemek. Arazi tetkikatında buna da dikkat etti, Tâli Komisyon.

Şimdi âmme hizmetine ayrılmış olanlar nelerdir? Birincisi; Orman Çiftliğinin içinden Eskişehir yolu geçiyor, karayolu. Yol için Orman Çiftliği arazisinden muayyen miktarda yola isabet eden kısmı tefrik zaruridir.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Kıymetlendiriyor; daha iyi oluyor.

SEBATİ ATAMAN (Devamla) — Şimdi iki sık var. Ya yolu oradan geçirmiyeceğiz veya Orman Çiftliğinden geçirdiğimiz takdirde bu yolu

Devlet Karayolları İdaresine satacağız. Bedava vermeyeceğiz, başka çaresi yoktur. Ne yapalım, yol geçerse? Devlet Karayolları İdaresine veriyoruz.

Orman Çiftliğinde biliyorsunuz muazzam bir silo yapılmış. Bu silonun yapıldığı yer, arazisi Orman Çiftliği arazisidir. Bu silo yapılmış. Şimdi bu siloya lâzım olan bir toprak kısmı var ki, bunun miktarı 125 dekar kadar, burası çıplak, çiftlik olarak ekilip biçilmeye müsaidolmıyan, tamamen boş, arsa vaziyetinde ve hayvan dahi otlatılmıyan bir arazi. Toprak Mahsulleri Ofisi gelmiş, buraya muazzam bir silo yapmış.

Şimdi bunu da verelim ve aldığımız parayla envestisman yapalım, dedik. Atatürk'ün gayelerinin yerine gelmesi için Orman Çiftliğine birtakım tesisat yapmak lâzım. Arkadaşımın dediği gibi hiç ilâve yapılmamıştır, diye bir şey yoktur. Bilâkis 1950 den bu yana Orman Çiftliğinin kapasitesi en aşağı üç misli artmıştır. Bundan sonra yeni yapılacak olan tesislerle 10 misli daha artacaktır. (Sağdan, gürültüler.)

Üçüncü kısım; ki, Sırrı Atalay arkadaşımızın itiraz ettiği kısımdır, bunda hususi şahıslar ikiye ayrılmaktadır :

Birisi; Orman Çiftliği arazisi dâhilinde bulunan fakat Afkara'nın nâzım imar plânında sanayi mıntakası olarak gösterilmiş olan kısımdır ki, burası havagazı ve elektrik tesislerinin nakledilmek üzere bulunduğu mıntakadır. Bu saha, havagazı ve elektrik tesisleri yapılmak ve bu tesislerin civarında sanayi mıntakası kurulmak üzere tefrik edilmiştir ki, bu, elektrik ve havagazı için mecburen verilecek kısımdır. Burası esasen Orman Çiftliğinin bütünlüğüne asla hâlel getirmeyecektir. Ta bir ucunda ve asla ekilip biçilmıyan bir arazidir. Hattâ o kadar ki, ruhsatsız kum ve toprak almaları yüzünden delik deşik bir haldedir. Buradan çiftlik olarak katıyen istifade bahis mevzuu değildir.

Şimdi, burada da yazılı olduğu şekilde, bu 110 dekarlık arazi bir bütün teşkil ediyor. Bu noktaya Sırrı Atalay arkadaşımın nazarı dikkatini çekerim. Bu yer çimento fabrikası ile demiryolu arasında bir yerdir ve bölünemez. Bu yeri de havagazı ve elektrik tesislerine ayırsak onlara da bu kadarı fazladır. Onlara 30 - 40 dekarını versek geriye kalanı bir işe yaramaz. Halbuki orası sanayi sahası olarak ayrılmış ve şehir plânına girmiştir.

Kime satarız? Buralarda kim imalâthane yapmak, kim fabrika kurmak isterse ona satarız. Burada şahıs ve İktisadi Devlet Teşekkülleri tefriki yoktur. Fakat buradan artacak kısım imalâthane veya fabrika kuracak kimsenin işine yaramaz. Binaenaleyh, bu kısmı, 110 dekarı, İktisadi Devlet Teşekküllerine ve hususi şahıslara verdikten sonra imalâthane, fabrika ve sımai tesislerin kurulması mevzuunda, hususi teşebbüs ile İktisadi Devlet Teşekkülleri arasında hiçbir fark gözetmedik. Bizim kanaatimiz bunlar arasında bir fark gözetmemek yolunda olduğu cihetle; Sırrı Atalay arkadaşımız «Bunu sen İktisadi Devlet Teşekküllerine ver ama, hususi şahıslara verme!» diyebilir; fakat, burada fabrika ve imalâthaneyi, ister hususi teşebbüs yapsın, ister İktisadi Devlet Teşekkülleri, biz bunlar arasında bir fark görmüyoruz. Hattâ hususi teşebbüsü biraz da tercih ediyoruz. (Soldan, bravo sesleri)

İkinci kısım şudur. Buraya nazarı dikkatlerinizi celb ederim :

Arkadaşlar, Orman Çiftliğini tesis ederken, Merhum Atatürk tepeye çıkmış, «İşte, şurayı alalım» demiş.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Böyle tâbir olmaz.. Böyle tâbir olmaz..

SEBATİ ATAMAN (Devamla) — Böyle demiş, efendim.. Yani, Sadettin Yalım arkadaşımız Atatürkü kendisinin hususi bir mezhebi mi addediyor Atatürk, bütün Türk milletinin olduğuna göre sen oradan itiraz etme.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Ben gözümlü Atatürk inkılâbı içinde açtım, ona hürmet et, öyle konuşma.

SEBATİ ATAMAN (Devamla) — Atatürk inkılâbı içinde gözünü açmak size mahsus bir imtiyaz mı?

Muhterem arkadaşlar, bakınız, Atatürk böyle demiş, adamlarına sıkı sıkıya tenbih etmiş; «Sahibini bulun ve araziye satın alın.» demiş. Bu işi idare edenler gidip bir kısmının sahibini bulmuşlar, almışlar. Bir kısmının sahibini bulamamışlar. Dikkat buyurun, Atatürk ısrar etmemiş, alın dememiş ve çiftliğin ortasında Ahmet'in, Mehmet'in, Havva'nın veresesine ait arazi de kalmış. Atatürk o kadar tolerans göstermiştir.

Bilâhara arazinin sahipleri meydana çıkmış;

bir mübadele yapılmış. Atatürk Orman Çiftliği hudutları içinde müteferrik kalan, hususi şahıslara ait arazi parçaları ile dışardaki arazi parçaları mübadele edilmiş. Bu suretle Orman Çiftliği hudutları içinde eşhası salıseye ait arazi kalmamış. Fakat Orman Çiftliğine ait parça parça arazi bu sefer hususi şahıslara ait araziler arasında kalmış. Civardaki hususi arazi bütünlüğü içinde bir parça şurada bir parça orada; 4 dönüm şurada, 8 dönüm orada Orman Çiftliğine ait arazi var. Şimdi bu arazi Orman Çiftliği tarafından ne bakılabilmekte ne de ekilebilmektedir. Üstelik buralardan yol da geçmiştir. Gözlerimizle gördük. Bir kısım arazi yolun bu tarafında, bir kısmı diğer tarafında.. Meselâ traktörle Ahmet'in tarlasından geçecek sin, Mehmet'in tarlasından geçmek için müsaade istiyeceksin. Orman Çiftliği bu araziye senelerden beri o civardaki köylülere kiraya vermekte ve kirasını almaktadır, Orman Çiftliği kendisi ekip biçmemektedir. Bizim üçüncü kısım dediğimiz, işte bu parça parça, bölük bürçük arazidir. Bunları o civardaki köylülere veriyoruz.

Şimdi vermezsek ne olur? Bu bahsettiğim kanun tasarısında yazılı bulunan bu araziden Orman Çiftliğinin tek kuruluş istifadesi yoktur. Buna mukabil bu arazinin muhafazası için senede 60 000 lira sarf etmektedir. Bunların hepsini hesap kitap, bizzat gördük.

Ayrıca orman çiftliğinin bir de investisman programı var ve bu programı tatbik etmek mecburiyetindedir. Bu programın tahakkuku on milyon lira civarındadır. Bu suretle Orman Çiftliğinin yapacağı istifa 6 milyon liradır. Orman Çiftliği bu parayı alıp bakın ne yapacak : Beş para istifa etmediği, kültüre yarayan arazinin mühim bir kısmını parça parça Devlet Teşekküllerine, bir kısmını arz ettiğim gibi işlemekte olan zürraa vermek suretiyle altı milyon lira para alacaktır. Ve Orman Çiftliğinin yoğurt fabrikası, yeni ahırlar, sağımhaneler, yoncalık ve sulama tesisleri 400 küsur dönümlük arazide hayvan otlatılması ve saire işlerine tahsis edecektir.

Bütçe Komisyonu hükümet teklifinde mevcudolan bir hususu kabul etmedi. Bu husus şu teklif idi : Orman Çiftliği arazisi içinden geçen İstanbul yolunun sağ tarafında kalan bir arazi parçası vardır, burada bir elmalık mevcut. baş-

kaca kültüre de müsait değildir. Bu arazi parçasının kooperatiflere satılmasını isteyen hükümet teklifini Bütçe Encümeni kabul etmedi, reddetti. Şu esbabı mucibe ile reddetti arkadaşlar : Burası satılırsa Orman Çiftliğinin bütünlüğüne hanel iras eder diye değil, çünkü burası satılsa da Orman Çiftliğinin bütünlüğüne hanel gelmez. Fakat; «Ankara inkişaf etmekte olan bir şehirdir. değer fiyatını bulduğunuz zaman satarsınız» dedik. Bu esbabı mucibe ile kooperatiflere bina yapmak üzere satılması istenilen 600 küsur dekar arazinin satılması teklifini reddetmiştik. Bütçe Encümeninin huzurunuzda getirdiği tasarıdaki esaslar ne Orman Çiftliğinin bütünlüğüne hanel getiriyor, ne de Orman Çiftliğinin istifade etmekte olduğu, işlediği, ekip biçtiği arazisinden her hangi bir karış toprak alıyor. Buna mukabil Orman Çiftliğinin hakikaten gelişmesi, hakikaten geniş ve büyük istihsal yapan bir çiftlik haline gelmesi için yapılması zaruri olan 10 milyonluk bir envestisman programının yarısına yakın bir finansmanı da temin ediyor.

Huzurunuzda getirilen kanunun esası bundan ibarettir, efendim.

REİS — Tahsin Uygur Bey.

TAHSİN UYGUR (Çankırı) — Efendim, Yüksek Heyetinize, Orman Çiftliğinin 1950 den bu yana Atatürk'ün idealine uygun bir işletme meydana getirmek için sarf edilen mesaiyi arz etmek istiyorum.

Orman Çiftliğinin hesaplarını tetkik eden Tâli Komisyonunda bulunan bir arkadaşımız sıfatıyla evvelce arz etmişim, tekrar rahatsız ettiğim için özür dilerim.

Orman Çiftliği 1950 de 1 066 ton hububat istihsal etti, 1956 da 4 513 ton hububat istihsal etti.

1950 de 293 ton pastörize süt istihsal ettiği halde, 1956 da bu miktar 2 286 tona çıkmıştır arkadaşlar.

1950 de 292 ton yoğurt istihsal ettiği halde, 1956 da bu miktar 1 520 tona çıkmıştır.

1950 de 34 ton sebze istihsal ettiği halde, 1956 da sebze istihsalı 535 tona çıkmıştır.

1950 de 232 ton şarap imal edildiği halde, 1956 da 1 765 ton imal olunmuştur.

1950 de 15 bin meyva fidanı yetiştirildiği halde, 1956 da bu 35 bin adede çıkmıştır.

Çamlık saha ise; 1950 senesinde on dekar iken 1956 senesinde 800 dekara çıkmıştır.

Ve nihayet arkadaşlar; 1950 senesinde Orman Çiftliği 193 bin küsur lira zarar ettiği halde 1956 senesinde 600 bin lira kâr etmiştir.

Bu kanunla her sene mütemadiyen inkişaf eden Orman Çiftliğine nurlu bir istikbal hazırlayan idare yeni envestismanlarla Atatürk'ün idealine uygun çok esaslı ve rantabl bir işletme temini gayesini istihdaf etmektedir.

Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Oy toplama muamelesi bitmiştir.

Pertev Arat, buyurunuz.

PERTEV ARAT (İzmir) — Muhterem arkadaşlar, müzakerelerin başında Sadettin Yalım arkadaşımız yerinde bir hassasiyetle, Atatürk tarafından tesis edilmiş olan Orman Çiftliğinin satılmasına bir Türk çocuğu olarak razı olamıyacağımı ifade ettiler. 24 milyon Türkün bu düşüncede olduğunu kabul etmemeye imkân yoktur. Ancak arkadaşımın tarzı beyanına göre sanki Çiftlik Ahmet'e Mehmet'e peşkeş çekiliyormuş gibi bir zehap hâsıl olabilir. Sözcü arkadaşımızın etraflı bir şekilde beyan ettiği veçhile, böyle olsaydı, bu kanuna ben de aksi rey verecektim. Fakat kanunu tetkik ettiğimiz zaman görüyoruz ki, İstanbul yolu için zaruri olarak Karayollarına, silo için zaruri olarak Toprak Mahsulleri Ofisine, Fişek fabrikası için de Makina - Kimya Endüstrisine, yani âmme hizmetlerine tahsis edilmek üzere bu satışın yapılması zarureti karşısındayız. Bana öyle geliyor ki, Atatürk sağ olsaydı muasır medeniyete ulaşmanın unsurlarından olan bu tesislerin yapılması için tesis ettiği bu çiftliğin bazı parçalarının satılmasına bizden evvel razı olacaktı.

Ancak, Sırrı Atalay arkadaşımızın temas ettiği (H) bendi üzerinde durulmaya değer. O bentte deniyor ki : «Macun köyü mıntakasında Çiftlik ağılı ve civarı ile Balıklı mevkiinde iki parçada 90 ve Balgat köyü mıntakasında münferit durumda 20 parçada 327 dekar arazi den 30 dekarının lise binası ve müstemilâtının inşası için Hazineye ve mütebakı kısmının ise mıntaka çiftçilerine veya diğer isteklilere satılmasına izin verilmiştir.»

Eğer yanlış değilse, aklımda kaldığına göre Sebati Ataman arkadaşımız, buradaki arazinin çoğunun çiftlikten uzak olduğunu ve buralar-

dan istifade mümkün olmadığı için satılmalarının zaruri bulunduğunu ifade ettiler. Fakat, buradaki arazi, teker teker ada ve parsel olarak sayılmadığına ve umumi bir kayıt konduğuna göre bu bakımdan bir mazur müşahede etmek icabeder. Kendilerinden rica ediyorum, bu hususta bizi tenvir etsinler. Hangi sahaların satılacağı tasrih edilmediği için, burada geniş bir imkân sağlamış oluyoruz. Bu vaziyet karşısında Sırrı Atalay arkadaşımızın takririne ben de iltihak ediyorum. Bu bendin çıkarılmasını rica ediyorum.

REİS — Sırrı Atalay.

SİRR İATALAY (Kars) — Âmme hizmetlerine tahsis edilecek kısımlara bir itirazım olmadığını arz ettim. Hususi şahıslara yapılan tahsisler hususunda ise; G bendi için diyorlar ki; «Tahsis yeri çimento fabrikası bölgesinde demiryoluyla Çubuk çayı arasında kalan sahadır. 110 dekarının verilecek yeri şehir havagazı ve elektrik tesisleriyle fabrika ve imalâthaneler inşası için belediyeye veya devlet müesseseleri, İktisadi Devlet Teşekkülleri.»

Buraya kadar olan kısma kendilerine iltihak ediyorum. Diğer kısma ise ehemmiyetle itiraz ediyorum. «Bu 110 dekar arazi nasıl taksim edilecektir?» diyorlar ve fikirleri için delil tutuyorlar. Belediye, havagazı ve sair tesisler için ne kadar arazi istiyor? Burada bir kısım arazi kalabilir; Sebati Bey diyor ki; «Geri kalan kısmı hususi teşebbüse bırakalım.» Şimdi kendilerine sorarım : Hususi teşebbüse bırakacağımız kısım büyük bir arazi olacaktır. Zira - bir fabrika ve müstemilâtına çok cüzi bir kısım gideceğinden - 110 dekar arazinin büyük bir kısmı olacaktır. Bu büyük araziye hususi teşebbüs ne kuracaktır? Farz edelim ki, bir çiftlik kurarsa bu çiftlik Orman Çiftliğinin gayeleriyle çarpışmayacak mıdır? O zaman Orman Çiftliğinin arazi bütünlüğünün teminat altına alınması meselesine mugayir olmayacak mıdır? Bu teminatı nasıl gerçekleştirebileceklerdir? Görülüyor ki, hususi teşebbüse bırakılacak kısımların mahzuru vardır. Sebati Bey (H) bendi için diyorlar ki, muayyen araziler vardır, bunların iktisadi vaziyetleri icabı gelirleri olmadığı gibi muhafaza masrafları vardır. Fakat Hükümetin esbabı mucibesini okurlarsa görecektir ki, Hükümetin ileri sürdüğü sebep bu değildir. Köylülerle öteden beri devam eden

ihtilâfların halli için Hükümet bu teklifi yapmaktadır. Bütçe Encümeni sözcüsü ile Hükümet teklifi arasında tezat aşikârdır. İşte Hükümetin esbabı mucibe lâyihası...

«9. Çiftliğin, Macun ve Balgat köyleri civarında, ortalama 15 - 20 dekarlık münferit 22 parçada 417 dekar arazisi mevcuttur.

Bir taraftan, yıllar boyunca iskân sahaları genişleyen bu köylerdeki evlerle çevrili, diğer taraftan da köy halkının şahsi tarlalarıyla meskûr kalan bu münferit tarlalardan bir kısmı, Büyük Atatürk tarafından, Çiftlik hudutları içinde arazisi bulunan şahıslarla fiilen mübadele olunmuş, fakat bu mübadelelerin tapuya tesili muamelesi ikmal ettirilememiştir. Son zamanlara kadar bu arazi parçaları, vâkı mübadele esasları dâhilinde istimal olunmuşsa da 1954 yılında tamamlanan kadaastro tesbiti sırasında, kavî anlaşmalara müsteniden yapılmış olan bu mübadeleler nazara alınmamış ve bütün bu arazi, tapu kayıtlarına göre asıl sahipleri adına tesbit olunmuştur. Böylelikle, Atatürk tarafından kendilerine verilerek yıllardan beri ekip biçmekte oldukları arazinin bu müstahsiller elinden istirdadı ve kendilerine aid olup Çiftlik tarafından kullanılan arazinin de sahiplerine iadesi zarureti tevellüdetmiştir.

Bu durum, bir yandan, öteden beri işleyip üzerinde tesisler vücuda getirmiş olan köylülerin bu tarlalardan uzaklaştırılmasını, diğer taraftan da, Çiftliğin toplu hudutları içindeki geniş arazi parçaları arasına küçük tarla sahibi şahısların girmeleri suretiyle müessesenin faaliyet, emniyet ve inzabatiyle arazi bütünlüğünün ehemmiyetli surette ihlâlini mucibolacak çok mahzurlu bir vaziyet ihdas etmiş bulunmaktadır.»

Görüyorsunuz ki, arazi ihtilâflarından bahsedilmektedir. Halbuki komisyon sözcüsü sebebolarak başka hususları ileri sürdü. Sebati Bey idari görüşle bu durumu ihtilâf saymıyor. Halbuki ortada ihtilâf vardır, bunun da hal yeri mahkemelerdir. Bu araziler hakkında iddiada bulunanların Atatürk Orman Çiftliği aleyhine mahkemelerde dâva açmaları lâzımgelir. Eğer Muhterem Sebati Beyin dediği doğru ise - ki münferit arazilerdir diyor - Sayın Pertev Arat'ın dediği gibi bunlar için inandırıcı, tatmin edici; parsel numaralarıyla şu kadar arazi vardır, şu kadarı kiraya verilmektedir, güçlükleri

şunlardan ibarettir, denmelidir ki, huzur ile rey verelim. Aksi takdirde huzuru kalb ile rey vermeye imkân yoktur.

REİS — Mehmet Hazer.

MEHMET HAZER (Kars) — Muhterem arkadaşlar, bendeniz yalnız iki hususu tebarüz ettireceğim. Birisi; burada ihdas edilen bâzi emrivakileri tescil zaruretiyle karşı karşıyayız. Bu silolar ve saire, zaten yapılmış. Her ne kadar âmme hizmeti gören yerler ise de gerek yapılmış olma; gerek mahiyeti itibariyle Atatürk Çiftliğinde âmme hizmeti görececek yerlere arazi vermekte mahzur yoktur.

Hususi işletmelere arazi verilmesi ilerde yeni yeni ihtilâflara yol açması ihtimali olduğundan; bu işletmenin bütünlüğüne zarar vermese dahi caiz değildir. Meselâ, hususi şahsın alacağı arazide bir çiftlik, bir mandıra tesis edilmesi mümkündür. Bu suretle Orman Çiftliğiyle ihtilâf doğuracak birtakım yeni şeylere sebebiyet verebilir.

Bunu tesbit ettikten sonra Sayın Tahsin Nahid'in bu meselede hiç olmazsa 1950 de böyle, 1950 den sonra şöyle diye bahsetmemesini çok arzu ederdik. Atatürk'ün hâtırası olan Atatürk Çiftliği mevzuubahs olduğu bir meselede 1950 de zarar, 1956 da kârdan bahsedilemez. Bu gibi işletmelerin tabii icapları tesis zamanlarında birtakım masrafları - meselâ itfa masrafları kuruluş masrafları - olabilir ve zararları da olabilir. Zaman geçtikçe maliyet uuzlar ve bu nispette kâr ve istihsal artar. Mesele yalnız bu bakımdan mütalâa edilse bile Tahsin Nahid Beyin mütalâasının hiçbir hukuki mesnede istinadmediği anlaşılır. Bu gibi meselelerde ve bilhassa Atatürk'ün adının karıştığı meselelerde 1950 de şöyle idi 1956 da böyle idi demektense, işletme usullerinden ve tarzından bahsetmek daha mantıklı ve doğru olurdu.

REİS — Sebati Ataman.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Efendim, kısaca arz edeyim; Sırrı Atalay Bey arkadaşımızın söyledikleri gibi ihtilâf mevzuubahis değildir. Yani mahkeme tarafından halledilmesi lâzımgelen bir ihtilâfın kanun yoluyla halledilmesi gibi bir şey yoktur. Arz ettiğim gibi bu arazi uzun müddetten beri şahsa verilmiştir. arazi arasında münferit olarak kaldığı için çiftlik tarafından işletilme-

mekte, köylüler tarafından işletilmekte idi. Vaktiyle bunların bir kısmı mübadele edilmiş fakat tapu kayıtlarına işlenmediği için köylüler o araziyi kendinin zannediyorlardı. Kayıtlar Orman Çiftliğinin üzerinde görünmektedir. Bunda ihtilâf yoktur. Köylü de, kendisinin zannediyordu ve senelerden beri işletiyordu. Bu arazi bana verilmemişse nasıl vereceksin? Satmak suretiyle. İstersem veririm; istersem vermem. O kendinin olduğunu iddia ediyor, böyle bir şey yoktur. İhtilâf kelimesi geçmiyor.

Mesele şundan ibarettir: Bu arazi münferit parçalar halindedir, Orman Çiftliği tarafından asla istifade edilmemektedir ve buraları köylüler ekip, biçmektedir. Bunların hukuki vaziyetinin tahkim ve tarsininden ibarettir.

110 dekarlık arazi parçası ise; bunun hepsini belediyeye vermeye kalksak ve burada böyle bir madde koyarak belediyeye tahsis etsek; belediye, bana 40 dekarı kâfidir. Tamamını istemem, derse ne yapacağız? Onun için bu araziden belediyenin ihtiyacından fazla kısmı satılacaktır. Burası sanayi sahasıdır, kim isterse ona verilecektir. Yani diyor ki, bu 70 dekarı da istekliye satayım ve parası ile de fabrika yapayım. Mesele bundan ibarettir.

REİS — Tahsin Uygur.

TAHSİN UYGUR (Çankırı) — Muhterem Sırrı Atalay Bey kardeşimiz benim görüşlerimi yanlış anlamışlardır. Bendeniz Atatürk'e lâakal kendileri kadar bağlı ve vatana yapmış olduğu hizmetlerinden dolayı minnettar bir arkadaşımızım.

Yalnız, Atatürk hayatında her mevzuu, her meseleyi ideal bir şekle doğru götürmesini bilen ve götürmüş büyük bir zat idi. Onun millete emanet ettiği Çiftliği, kendi idealine uygun bir şekilde daima tekâmül safhasında tutmak, Hükümet için bir şeref olarak telâkki edilebilir.

Bendeniz, bu mevzuu tetkik eden bir arkadaşımız sıfatiyle, elimizde mevcut istatistiklere göre, Atatürk'ün emanet ettiği bu müessesenin 1950 den 1956 ya kadar takibettiği inkişaf seyirini Yüksek Heyetinize arz ettim. Bundan her halde Atatürk'ün ruhu da memnun olmuştur.

REİS — Hikmet Bayur, buyurun.

HİKMET BAYUR (Manisa) — Bir nokta var ki, Sırrı Atalay arkadaşımızı haklı gösteriyor. O da şudur: Elektrik fabrikası veya hava-

gazı fabrikası kurulacaktır. Bunlardan 70 dekar kadar artıyor. O da özel teşebbüse satılacaktır, deniyor. Bu satışla, orada bir spekülasyon yuvası yaratılmış olacaktır. Burasını müzayede ile satacaksınız. İki gün sonra ne olacaktır? Acaba satınalan oraya fabrika yapacak mı? Fabrika yapmaz da iki üç sene sonra 4 misline satarsa bu her kesin içinde bir ukde olarak kalacaktır ve fena bir şey olacaktır. Bu bakımdan özel teşebbüse satma işi ortadan kalkmalıdır. Bu itibarla arkadaşımız itirazında haklıdır. Bu işi bir spekülasyon mevzuu yapmaktan kaçınalım.

REİS — Buyurun, Sırrı Bey.

SIRRI ATALAY (Kars) — Muhterem arkadaşlar, bir tek cümle arz edeceğim. Sebati Bey, ihtilâf yoktur, diyor. İdari noktadan hareket ediyor. Esbabı mucibenin 4 neü sayfasında aynen şöyle denmektedir : «Mevki, mahiyet ve vüsatleri itibariyle bugünkü şartlar muvacehesinde çok farklı kıymetler iktisabetmiş olan bu tarlaların aynen mübadele olunmaları da, bilhassa köylüler tarafından kabul edilmediğinden...» Demekki köylü mübadeleyi kabul etmiyor. O halde köylü ile idare arasında ihtilâf vardır. Demek ki, köylü bir hak iddia ediyor.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Hak iddia etmiyor.

SIRRI ATALAY (Devamla) — Müsaade buyurun. Binaenaleyh bu ihtilâfın hal yeri ancak mahkemelerdir.

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Bir ihtilâf yok. Bu pazarlıktır.

REİS — Başka söz isteyen yok. Maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1 148,576 dekarının satılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 5659 sayılı Kanunun meriyete girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği hudutları dâhilinde bulunan araziden ceman 1 148,576 dekarının, aşağıdaki miktarlar esas tutulmak üzere, kadastroca tanzim edilecek ifraz haritalarına göre

a) Ankara - Konya - Eskişehir ve Adana Devlet yolu için lüzumlu 240 dekara kadar arazinin Karayolları Umum Müdürlüğüne;

b) Bira Fabrikası Batısında 175,1 dekar arazinin, inşa edilmekte olan yeni Fişek Fabrikası ihtiyacı için ilâveten Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Umum Müdürlüğüne;

c) Kadastronun 2 108 ve 2 113 adalarında kâin 125 dekar arazinin hububat silosu inşaat, tesisat ve müstemilâtı için Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğüne;

d) Kadastronun 2 107 adasında ve ayrıca Etimesğüt Çakırlar bölgesinde ceman 2,8 dekar arazinin Sarıyar elektrik tesisleri enerji nakil hattı pilonları için Etibank Umum Müdürlüğüne ve bu bölgede münferit durumda kalmış bulunan 5 dekar arazinin de Sarıyar tesisleri vazifelerinin mesken ihtiyacına;

e) Kadastronun 2 107 adasında 14 dekar arazinin Kuşaklama kanalı tesisi için ve Çubuk çayı üzerinde en çok 8 dekar arazinin de üç regülâtör muhafaza, bakım ve emniyet sahası olarak Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne;

f) Gazi İstasyonu bölgesinde PTT binasının işgal etmekte olduğu 0,876 dekar arazinin PTT Umum Müdürlüğüne ve yine bu civarda mevcut jandarma ve polis karakol binaları için de beherine 0,4 dekarı tecavüz etmemek üzere 0,8 dekar arsanın Hazineye;

g) Çimento Fabrikası bölgesinde demiryolu ile Çubuk çayı arasında kalan sahadan 110 dekarının, şehir havagazı ve elektrik tesisleriyle fabrika ve imalâthaneler inşası için belediyeye veya Devlet müesseseleri, İktisadi Devlet Teşekkülleri yahut hususi sınai teşebbüs sahiplerine;

h) Macun köyü mntakasında çiftlik ağılı ve civarı ile Balıklı mevkiinde iki parçada 90 ve Balgat köyü mntakasında münferit durumda 20 parçada 327 dekar araziden 30 dekarının lise binası ve müstemilâtının inşası için Hazineye ve mütebaki kısmının ise mntaka çiftçilerine veya diğer isteklilere;

i) Yeni İstanbul yolunun Kuzeyinde bulunan araziden 50 dekarının Şap Mücadele Enstitüsü ve lâboratuvarlarının tesisi için Hazineye satılmasına izin verilmiştir.

Yukarıki fıkralarda yazılı araziden Hazineye, mülhak ve hususi bütçeli Devlet dairelerine,

İktisadi Devlet Teşekküllerine veya belediyeye satılacak olanlar, ilgili idarelerle Çiftlik Yönetim Kurulu arasında tesbit ve Ziraat Vekâletince tasvibolunacak bedellerle ve bunlar haricindeki hususi şahıs veya teşekküllere verilecek arazi ise, istekliler arasında yapılacak artırma ile taayyün edecek bedelle satılır.

Madde hakkında söz istiyen var mı? Söz istiyen yoktur. Sırrı Atalay arkadaşımızın, maddenin G ve H fıkralarına ait bir tadil teklifi vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Şifahen arz ettiğim sebeplere binaen 1 nci maddenin (g) fıkrasının sonundaki (yahut hususi sınaî teşebbüs sahiplerine) (h) fıkrasının sonundaki (mütebaki kısmının ise muntaka çiftçilerine veya diğer isteklilere) cümlelerinin çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Kars

Sırrı Atalay

REİS — G ve H fıkralarında okuduğumuz kısımların maddeden çıkarılması teklif ediliyor. Tadil teklifini reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Tesbit edemedik efendim, tadil teklifini kabul edenler işaret buyunsunlar... Kabul etmeyenler... Tadil teklifi nazara alınmamıştır. Maddeyi aynen reylerinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir, efendim.

6. — Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birinci maddesine iki fıkra ilâ-

vesi hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/345) (1)

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen yok. Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birinci maddesine iki fıkra ilâvesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birinci maddesine aşağıda gösterilen fıkralar ilâve edilmiştir.

Öğretmen, eğitimci, geziçi öğretmen ve geziçi başöğretmenlerden 4274 sayılı Kanunun 33 nci maddesine istinaden Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış bulunanlar (İşledikleri suçlar Memurin Kanununun 33 nci maddesi şümulüne girenler hariç) 4357 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (E) bendine göre bir daha meslekte ve teşkilllerinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış sayılırlar.

Öğretmen, eğitimci, geziçi öğretmen ve geziçi başöğretmenlerden 4274 sayılı Kanunun 35 nci maddesine istinaden Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış olanlar 4357 sayılı Kanunun 8 nci maddesine göre istifa etmiş sayılırlar. Bunlardan tekrar mesleğe alınanların mecburi hizmet dolayısıyla Hazineye olan hükümlerle kesinleşmiş borçları, henüz tahsil edilmeyen miktarları nispetinde, mecburi hizmete çevrilir; Hazineye olan hükümlerle kesinleşmemiş borçları, 4353 sayılı Kanunun 30 ve 31 nci maddelerindeki usule bakılmaksızın, Maarif Vekâletince terkin olunur ve bunlar borçları nispetinde mecburi hizmete tâbi tutulur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 151 sayılı matbuca zaptın sonundadır.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın 1 nei müzakeresi bitmiştir.

Türkiye ile İspanya arasında imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyiha-

sına (275) rey verilmiştir, (275) rey de kabuldür. Lâyiha bu suretle kanun olarak kabul buyurulmuştur.

Gündemde görüşülecek başka madde bulunmadığından 10 Nisan 1957 günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada son veriyorum.

Kapanma saati : 16,20

Türkiye ile İspanya arasında imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdiki hakkında Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Åza adedi	: 541
Rey verenler	: 275
Kabul edenler	: 275
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 248
Münhal mebusluklar	: 18

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer
Sıtkı Koraltan
Osman Talu
Murad Âli Ülgen

AĞRI

Halis Öztürk
Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA

Faruk Çöl
Kemal Eren
Hâmit Koray
İsmet Olgaç
Mustafa Zeren

ANKARA

Âtîf Benderliođlu
Ömer Bilen
Dađistan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Ramiz Eren
Muzaffer Ergüder
Muhlis Ète
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikođlu
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Mümtaz Tarhan
Âliye Temuçin
Hâzım Türeğün

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Attilâ Konuk
Asım Okur
Burhanettin Onat

AYDIN

Namık Gedik
Nihat İyriboz
Etem Menderes
A. Baki Ökdem

BALIKESİR

Esat Budakoğlu
Mekki Said Esen
Müeteba İştin
Halil İmre
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtas
Muharrem Tunçay

BİLECİK

Talât Oran
Yünnü Üresin

BİNGÖL

Necati Aras
Sait Göker
Ekrem Yıldız

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
Selâhattin Baysal
Sabri Çonkar
Mithat Dayıođlu
İhsan Gülez

BURDUR

Hüseyin Çimen
Mehmet Özbey

BURSA

Muhlis Erdener
Agâh Erozan
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Ali Ferruh Yücel
Baha Cemal Zağra
ÇANAKKALE
Nureddin Fuad Alpe-
kartal
Bedi Enüstün
Emin Kalafat

ÇANKIRI

Tahir Akman
İbrahim Aydın
Celâl Boynuk
Kenan Çıđman
Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin
Hilmi Çeltikçioğlu
Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran
Mustafa Kemal Biber-
ođlu
Yakup Gürsel
Şevki Gürses
Baha Koldas
Hüseyin Ortakçiođlu

DENİZLİ

Ali Rıza Karaca
Mehmet Karasan
Osman Ongan
A. Hamdi Sancar

DİYARBAKIR

Fikri Arıđ
Halil Turgut
EDİRNE
Kemal Yaşınkılıç
ELÂZİĞ
Suphi Ergene
Selâhattin Toker
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Hüsnu Çanakeş
Mustafa Rahmi Sana-
lan

Tevfik Senocak

ERZURUM

Zeki Çavuşoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Şevki Erker
Hasan Numanođlu
Cemil Önder

Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Hasan Polatkan
Hicri Sezen
Kemal Zeytiniođlu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak

GİRESUN

Hamdi Bozbađ
Hayrettin Erkanen
Tahsin İnanç
Abdullah İzmen

Doğan Köymen
Mazhar Şener
HAKKÂRI
Übeydullah Seven
İÇEL
Refik Koraltan
Mehmet Mutlugil
İSPARTA
Said Bilgiç
İSTANBUL
Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Seyfi Gögen
Lûtfi Kırdar
Ziya Köktürk
Naci Kurt
Adnan Menderes
Nizamettin Âli Sav
Hanri Soriano
Zakar Tarver
Füruzan Tekil
Nazlı Tıbar
Celâl Türkgeldi
Nuri Yamut
Tahsin Yazıcı
İZMİR
Abdullah Aker
Pertev Arat
Behzat Bilgin
Sadık Giz
Arif Güngören
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
İlhan Sipahioğlu
Abidin Tekön
KARS
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
Rıza Yalçın
Ali Yeniaras
KASTAMONU
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
KAYSERİ
Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel

Ömer Mart
KIRKLARELİ
M. Ali Ceylân
Hüsni Yaman
KIRŞEHİR
Osman Alişiroğlu
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer
KOCAELİ
Selâmi Dincer
Hamza Osman Erkan
Kâzım Meriç
Sadettin Yalım
KONYA
Hamdi Ragıp Atademir
Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Remzi Bırand
Sıtkı Salim Burçak
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılıncı
Mekki Keskin
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
M. Rüşti Özal
Halil Özyörük
KÜTAHYA
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Na-
suhoglu
İhsan Şerif Özgen
MALATYA
Esat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Nuri Ocakcıoğlu
Hilmi Özbay
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin
MANİSA
Samet Ağaoğlu
Hikmet Bayur
Hayri Büke
Şemi Ergin
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu
Muhlis Tümay
MARDİN
Abdürrahman Bayar

Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Halim Şatana
MUĞLA
Zeyyat Mandalinci
Yavuz Paşamehmetoğlu
Akif Sarıoğlu
MUŞ
Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre
NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk
ORDU
Refet Aksoy
Mehmet Cemil Bengü
Feyzi Boztepe
Fazıl Erim
Sabri İşbakan
Selâhattin Orhon
Memiş Yazıcı
RİZE
Kemal Balta
Ahmet Morgil
SAMSUN
Ekrem Anıt
Salim Çonoğlu
Abdullah Eker
Abdullah Keleşoğlu
Muhittin Özkefeli
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay
SEYHAN
Zahit Akdağ
Sedat Barı
Enver Batumlu
Cavid Oral
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu
SİRD
Suat Bedük
SİNOB
Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş
SİVAS
Abdürrahman Doğruyol
Etem Erdiç
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel

M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel
TEKİRDAĞ
Zeki Erataman
TOKAD
İhsan Bağ
Ahmet Gürkan
Osman Hacıbaloglu
Ömer Sunar
Mehmet Şahin
TRABZON
Sabri Dilek
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycıoğlu
Selâhattin Karayavuz
Sami Orberk
İsmail Şener
Osman Turan
TUNCELI
Bahri Turgut Okaygün
Fethi Ülkü
URFA
Aziz Özbay
Muzaffer Timur
UŞAK
Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hâcim Yılmaz
VAN
Muslih Görentaş
Hamit Kartal
YOZGAD
Danyal Akbel
İhsan Aktürel
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu
Numan Kurban
Hâşim Tatlıoğlu
ZONGULDAK
Sebati Ataman
Suat Başol
Necati Diken
Hakkı Hilâleci
Nusret Kirişçioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
Kemal Özçoban
Hüseyin Tiryakioğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Kasım Küfrevi
ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Zafer Gökçer
Neemi İnanç
Seyfi Kurtbek

Fuad Zincirkıran (İ.)

ANTALYA

Fatin Dalaman
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelim
Nail Geveci
Zühtü Uray
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Vacit Asena
Enver Güreli
Şırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
Şevki Hasırcı

BOLU

Fahri Belen
Ahmet Hatı
Lütfi Oğultürk

BURDUR

Fethi Çelikbaş
Behçet Kayaalp

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çiracıoğlu
Selim Ragıp Emec
Müfit Erkuyumeu
İbrahim Öktem
Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE

Safaeddin Karanakeç
İhsan Karasioğlu
Servet Sezgin

Nuri Togay
Fatin Rüstü Zorlu

ÇANKIRI

Asım Emrem

ÇORUH

Yaşar Gümüsel
ÇORUM

Ali Rıza Kılıçkale
Cevat Köstekçi
Kemâl Terzioğlu
DENİZLİ

Baha Akşit

Ali Çobanoğlu
Mustafa Gülcügil
İsmail Hadımlıoğlu
Refet Tavashioğlu

DIYARBAKIR

Yusuf Azizoğlu
Mustafa Ekinci
Ragıp Karaosmanoğlu
İhsan Hamid Tığrel
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Mehmet Enginün
Cemal Köprülü
Hasan Maksudoğlu
Rükneddin Nasuhioğlu
Sabahattin Parsoy

ELAZIĞ

Hüsni Göktaş
Ömer Faruk Sanac

ERZİNCAN

Sadık Perinçek
Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ
Rıfki Salim Burçak
Abdülkadir Eryurt
Hâmid Şevket İnce
Rıza Topeuoğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
Abidin Potuoğlu
İsmail Sayın

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
İhsan Daî
Cevdet San

Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Ali Naci Duyduk
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San
Halis Tokdemir
Halit Zarbun

HATAY

A. Feyzi Atahan
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Şekip İnal

A. Mithat Kuseyrioğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Celâl Ramazanoğlu
Şevket Sarıcalı

İÇEL

Rüstü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu

İSPARTA

İrfan Aksu
Kemal Demiralay
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL

Neemi Ateş
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Nazim Bezmen
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsman (V.)
Fuad Köprülü
Nadir Nadi
Emin Onat
Mükerrem Sarol
Zeki Rıza Sporel
Hamdullah Suphi Tan-
rıöver
Ahmet Topeu
Fahrettin Ulaş

İZMİR

Mehmet Aldemir
Nebil Sadi Altuğ
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Muammer Çavuşoğlu
Necdet İncekara
Osman Kapani
Rauf Onursal
Mehmet Ali Sebük
Behçet Uz

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
İbrahim Us

KASTAMONU

Basri Aktaş
Hilmi Dura
Salım Esen (İ.)
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel
Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen

KAYSERİ

Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Fikret Filiz

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı

KOCAELİ

Nüzhet Akın (İ. A.)
Ekrem Alican
Ziya Atıç
Hamdi Başak
Sefer Göksel
Turan Güneş
Cemal Tüzün
Nüzhet Unat

KONYA

Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
Hidayet Aydın
Abdi Çilingir
Ziyad Ebuzziya

Ahmet Koyuncu
Himmet Ölçmen
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Osman Özbilen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Kâmil Kırıkoğlu
Abdullah Köroğlu
Mehmet Fahri Oral
Tevfik Ünsalan

MANISA

Yunus Muammer Alakant
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lâtfi Karaosmanoğlu
Melih Koçer
Sudi Miheoğlu

MARAŞ

Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Nedim Ökmen
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Cevdet Öztürk
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca
Nuri Özsan
Nâtlık Poyrazoğlu

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Sadettin Ertur
Ahmet Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner

ORDU

Bekir Baykal
Fazıl Ertekin
Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete

SAMSUN

Rami Ozan Gümüšoğlu
Ömer Güriş
Tevfik İlerî
Hâdi Uzer

SEYHAN

Mustafa Akçalı

Ahmet Kımık
Salim Serçe
Lûtfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Mehmet Ünalı

SİİRD

Baki Erden
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Haşim Tari
Muhit Tümerkan

SİVAS

Hüseyin Çitil
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Kâzım Oskay
Rifat Ökten

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Ferid Alpiskender
Necmi Arman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere

TOKAD

Hulûsi Bozbevoğlu

Selâhattin Cülüt
Hasan Kangel
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Halit Ağanıoğlu
Mahmut Goloğlu
Emrullah Nutku
Pertev Sanac
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

TUNCELİ

Arslan Bora

URFA

Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Mehmet Hatıboğlu
Hasan Oral
Celâl Önel
Saim Önhon

UŞAK

Hakkı Gedik

VAN

Hilmi Durmaz
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK

Hüseyin Balık
Cemal Kırpaç

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	2
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	3		18

Devre : X
İçtima : 3

S. SAYISI : 134

Ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilât yapılmasına ve 5841 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun lâyihası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/498)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-388/2298

30 . VII . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 19.VI.1956 tarihinde kararlaştırılan ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilât yapılmasına ve 5841 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1933 senesinde Ödünç para verme işleri Kanunu meriyete girdiği sıralarda memlekette çok yüksek faiz nispetleri cari bulunmakta ve 9 Recep 1304 tarihli Murabaha Nizamnamesi hükümleri, teciler tarafından tatbik edilmekte olan % 20 ve hattâ daha yüksek nispetlerdeki faizlerin indirilmesine kâfi gelmemekte idi.

2279 sayılı ve 8 . VI . 1933 tarihli Ödünç para verme işleri Kanunu ile faiz hadleri, ilk merhale olarak o zaman için nispeten kabili tahammül sayılan hadlere indirilmiş ve ancak, âzami faiz hadi tesbit edilmiyerek, muayyen haddi aşan faizlerden, gittikçe artan nispetlerde hususi idarelere hisse ayrılması esası vaz'olunmuştur.

İkinci merhale olarak, 1938 senesinde 3399 sayılı Kanunla, yalnız ödünç para verme işlerinde nispet bir miktar düşürülerek, bu hadlerden yukarı faiz tahsili menedilmiş, tevdiat faizi nispetlerine mütaallik hükümler ise aynen bırakılmıştır.

Üçüncü merhale olmak üzere 5841 sayılı Kanunla ödünç para verme işlerinde alınacak faiz hadleri % 7 ve açık kredilerde ise % 9 olarak tespit edilmiş ve vâdesiz veya 3 aya kadar vâdeli hesaplara % 2,50, 3 aydan 6 aya kadar vâdeli olanlara % 2,75, 6 aydan bir seneye kadar olanlara % 3, bir sene vâdeli mevduata % 3,50 ve bir buçuk sene ve daha fazla vâdeli mevduata da % 4 faiz verilmesi kabul edilerek nispetler dondurulmuştur.

Maliyet unsurları arasında ehemmiyetli bir yer alan faiz nispetlerinin memleket ekonomisine ve kalkınmasına uygun bir tarzda günün icap ve şartlarına göre muhtelif zamanlarda ayarlanması icabettiğinden hadlerinin kanun ile tespit edilerek dondurulmasının bugüne kadar vâkı olan tatbikatta iyi neticeler vermediği müşahede edilmiştir. Aktif bir kredi siyaseti için faiz hadlerinin indirilmesi veya yükseltilmesi, mütad bir müdahale vasıtası olduğundan, bunun statik bir manzara arz eden bir kanun hükmiyle tesbitinin dinamik mahiyette olan piyasa temevvüçlerine tekabül edemeyeceğinden piyasa ihtiyaçlarının istilzam ettiği seyyaliyet dairesinde tâyin edilmesi esası kabul olarak hazırlanan ekli kanun lâyihasında memleketin kredi politikasını ve faiz hadlerini devamlı surette tetkik ve müşahede altında bulundurarak icabeden tedbirlerin alınması hususunda İcra Ve-

killeri Heyetine istişari mütalâasını arz ve teklif eylemek vazifesi Banka Kredilerini Tanzim Komitesine verilmiştir.

Bu suretle faiz hadlerini günün şartlarına göre seyyal bir surette ayarlamak imkânı sağlanmak istenilmiştir.

Tefecilik edenlerle İcra Vekilleri Heyeti kararlarına aykırı hareket edenlere tatbik olunacak cezai müeyyideler de müessir ve tatbiki kolayca kabil hükümler halinde tanzim edilmiş ve bir aydan bir seneye kadar olan hapis cezası 6 aydan iki seneye ve 500 liradan 10 000 liraya kadar olan ağır para cezası 5 000 liradan az olmamak üzere ödünç verilen meblâğın 3 misli olarak değiştirilmiştir. Ayrıca kabul ettikleri mevduata lâyihanın birinci maddesi gereğince tâyin edilecek nispetler üstünde faiz veren veya her hangi bir menfaat taahhüdünde bulunan veyahut tesbit olunan faiz nispetleri hilâfına doğrudan doğruya veya vesitalı şekilde faiz tatbik edenlere veya başkaca menfaatler temin edenlere 5 000 liradan 25 000 liraya kadar para cezası verilmesi hükmü sevk olunmuştur.

Kanunun 1 nci maddesi gereğince kararname isdarı zamana mütevakıf bulunduğundan muvakkat madde ile bu devrede lâyiha ile kaldırılan hükümlerin tatbikine devam olunması sağlanmıştır.

Muvakkat Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Muvakkat Encümen

Esas No. 1/498

Karar No. 2

13. II. 1957

Yüksek Reislîge

Ödünç para verme işleri hakkındaki 2278 sayılı Kanunda tadilat yapılmasına ve 5841 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun lâyihası, Yüksek Meclisin 14. XII. 1956 tarihindeki 16 nci toplantısında vermiş olduğu karar gereğince Adalet, Bütçe, Maliye ve Ticaret encümenlerinden alınan dörder âzadan müteşekkil Muvakkat Encümenimizde müzakere olundu.

9 Recep 1304 tarihli Murabaha Nizamnamesinin neşri tarihinden beri memleketimizde faiz nispetleri kanunla tâyin edilmiş ve bu nispetler kanun metinlerinde tasrih edilmek suretiyle dondurulmuştur. Nitekim yukarda sözü geçen Murabaha Nizamnamesinin eskimiş hükümlerini tadil etmek zaruretiyle tedvin edilen 8. VI. 1933 tarih ve 2279 sayılı Ödünç para verme işleri Kanunu ile bunu tadil eden 3399 ve 5841 sayılı kanunlar bu esasa sadık kalarak metinlerinde ikrazat ve mevduat işlerinde tatbiki gereken âzami faiz nispetlerini tesbit ve tasrih eylemişlerdir.

Tedvin edildikleri zamana göre belki de ihtiyaçlara cevap verir mahiyette görülen bu, ka-

nun metninde tasrih edilmiş âzami faiz sistemi, memleketimizin içinde bulunduğu gelişme ve kalkınma devresinde iktisadi hayatın sık sık tecelli eden yeni inkişafı muvacehesinde tatbikatta zorluklar yaratmış ve zörlamalara yol açmıştır.

Bilhassa para ve kredi piyasasının, her memlekette olduğu gibi, memleketimizde de nâzımı vaziyetinde bulunan Merkez Bankasının reeskont hadlerinin iktisadi ve ticari hayatın icaplarına göre ayarlanabilmesi imkânı, seyyal bir halde tutulması ilmen de zaruri olan bu mekânizma ile kanunla dondurulmuş faiz nispetleri arasında, zaman zaman ahenksizlikler meydana getirmiştir.

Faiz hadlerinde, kredi ve fiyat politikasının icaplarına göre, gereken tedbirleri almak hususunda Hükümete yetki veren bu kanun lâyihası, yukarda belirtilen mahzurları bertaraf etmesi bakımından uygun görülerek maddelerinin müzakeresine geçildi.

Evvelâ, tadil edilen kanun maddelerinin lâyihanın birinci maddesinde bir arada gösteril-

mesi ve iki madde muhteviyatının tadil edilen maddelere dağıtılması kanun tekniğine uygun görülerek lâyihadaki maddeler ona göre yeniden tanzim ve ıslah olundu.

Tadili derpiş olunan 9 neu maddede :

«Kısa, orta ve uzun vâdeli» ibaresi konulmak suretiyle orta ve uzun vâdeli zirai ve snai yatırım kredileriyle gayrimenkul karşılıklı kredilerde tatbik olunacak faiz nispetlerinin, kısa vâdeli kredilere nazaran farklı olması lüzum ve zarureti belirtilmek istenilmiştir.

Aynı madde metnine «temin edilecek sair menfaatlerin ve tahsil edilecek masrafların mahiyet ve âzami hadleri» nin de âzami faiz nispeti ile birlikte tâyinini hususunda, İcra Vekilleri Heyetine yetki verilmekle bir taraftan muhtelif ikrazların mahiyetlerine göre bunlarda faizden başka alınması normal ve müteamil olan komüsyon ve sair hizmet karşılığı ücretlerin ve yine ikrazatın bünyesinin icabettirdiği zaruri masrafların suiistimallere meydan vermiyecek ve mukrizlerin de haklarını koruyacak âdil nispetler dairesinde tesbit ve tâyinine imkân verilmiş diğer taraftan da, bugün her bakımdan gayrimuvafık bir çığıra girmiş olmakla beraber millî tasarruf hareketimizde mühim ve esaslı bir âmil olduğu da inkâr edilemiyecek olan tasarrufu teşvik ikramiyelerinin de gerek mahiyet ve gerekse hudut bakımından düzenlenmesi temin edilmek istenmiştir.

Lâyihanın bu şekli alması üzerine artık vücuduna ihtiyaç kalmıyan ve tatbikatta türlü şikâyetlere yol açmış bulunan Millî Korunma Kanununun verdiği salâhiyetle yürürlüğe konan K/1056 sayılı Koordinasyon Kararının bu lâyihanın kanuniyet kesbetmesinden sonra yürürlükten kaldırılacağı hakkındaki Hükümet beyanı komisyonumuzca, memnunlukla kaydedilmiştir.

9 neu maddenin 2 nei fıkrasında İcra Vekilleri Heyetine bu mevzuda tekliflerde bulunmak üzere tavzif edilmiş olan «Banka Kredilerini Tanzim Komitesi» nin kanuni bir hüviyeti bulunmaması dolayısıyla bir kanun metninde zikredilmesi mahzurlu görülerek lâyiha, İcra Vekilleri Heyetinin salâhiyetini kullanırken tavzif edeceği mütehassıs bir heyetin istişari mütalâasını alması şeklinde tadil olunmuştur. An-

cak; mütehassıs heyetin tetkiklerinde ve istişari mütalâalarında devamlılığı temin bakımından, üyelerinin her defasında değiştirilmiyerek bir defa tâyin ve tavzif edilmeleri ve bu mütehassıs heyete memleket iktisadi hayatının seyir ve temayüllerini en-aktüel bir şekilde aksettirebilecek elemanların da katılmalarının Hükümetçe derpiş edilmesi yerinde ve temenniye şayan görülmüştür.

Lâyihanın ek 1 nei maddesinin son fıkrası bir istisna hükmünü ihtiva etmesi itibariyle 9 neu maddenin sonuna eklenmiş ve bu fıkrada Türk ve yabancı hakiki ve hükmi şahıslar arasında yaratılan fark bertaraf edildiği gibi, lâyihanın yalnız banka muamelelerini kasdetmeyip bileümle ödünç para verme işlerine şâmil olması dolayısıyla, bu istisna hükmünün yalnız bankalara taallük etmemesi temin edilmiştir. Bu fıkrada kontrgaranti verecek yabancı müesseseler arasında sigorta şirketlerinin de zikredilmesi, Birleşik Amerika Devletleri gibi bâzı memleketlerde garantilerin bu nevi müesseseler tarafından verilmesinden ileri gelemetedir.

Keza, ek 2 nei maddenin son fıkrası da yine bir istisna hükmü olması dolayısıyla bu maddenin sonuna nakledilmiştir.

Ek 1 nei maddenin 1 nei fıkrasının, mahiyet itibariyle 17 nei maddede yer alması icabettiği ve mezkûr fıkra ile de 17 nei maddenin 1 nei fıkrasında olduğu gibi, İcra Vekilleri Heyetinin kararlarına aykırı hareket etmenin menedilmek istenildiği cihetle, kanunda ahengin temini ve tekerrürün izalesi için; bahis mevzuu fıkra 17 nei madde içerisinde mütalâa edilmiştir.

Fazla faiz almakla vermek keyfiyetleri, mahiyet ve tevlidedecekleri neticeler itibariyle farklı olduğundan memnuiyet ve cezai müeyyideler de bu tefrika göre tanzim olunmuş ve metinde sık sık geçen İcra Vekilleri Heyeti tâbirinden kaçınılmak için, aynı mânada olmak üzere bazan da Hükümet tâbiri kullanılmıştır.

Suçla ceza arasında vücudu zaruri olan nispeti âdilenin muhafazası düşüncesiyle fiillerin mahiyetlerine ve diğer kanunlardaki ceza miktarlarına nazaran fazla ağır bulunan lâyihadaki ceza miktarları bir nispet dâhilinde indirilmiş ve cezalara daha ziyade bir elâstikiyet ve hâkime daha fazla bir takdir hakkı verilmesini

teminen, bahis mevzuu suçların işlenmesi ile temin edilen veya temini kasdolunan menfaatlerin miktar ve mahiyeti az veya pek az ise, bu husus göz önünde tutularak tâyin olunacak cezalardan bir tenzilât yapılabilmesi esası kabul edilmiştir.

Lâyiha'nın şümülüne giren suçların mahiyetlerine nazaran ortada Ceza Hukukumuzun umumi prensiplerinin ihlâlini ve binnetice tecil müessesesinin tevlidedeacağı faidelerden mahrum kalmayı icabettirir bir hal görülmediği için cezaların tecil edilemeyeceğine dair hüküm lâyiha'dan çıkarılmıştır.

17 nci maddenin son fıkrasının yazılış tarzından lâyihada mezkûr suçları işliyecek olanlar yalnız hükmi şahsiyeti haiz teşekküller imiş gibi bir mâna çıkmakta olduğundan sarahati sağlamak maksadiyle «Bu suçların hükmi şahsiyeti haiz bir teşekkül tarafından işlenmesi halinde» ibaresi ilâve edilmiş ve bu halde para cezalarının hükmi şahsiyeti istihdaf etmesi uygun görülmüştür.

Yine bu maddede derpiş olunan fer'î cezalar arasında, meslek ve sanatın tatili cezası, itibar müesseselerinin ehemmiyetsiz sayılabilecek bir suç yüzünden tatili faaliyete mahkûm edilebilmeleri tehlikesi ve bunun memelket iktisadiyatı ve millî tasarruf üzerinde doğuracağı menfi tesirler göz önünde tutularak lâyiha metninden çıkarılmıştır.

Ticari ve iktisadi icap ve zaruretlere göre âzami faiz nispetlerini tâyin ve tesbit edecek olan mercie, bu kararlarının meriyet zaman ve şeklini tesbit salâhiyetini de vermek maksadiyle 9 ncu maddeye bu yolda bir hüküm ilâve edildiğinden ek 2 nci maddenin I nci fıkrası da lüzumsuzluğu dolayısıyla tayıy edilmiştir.

Lâyiha'nın 2 nci madde haline gelen 4 ncu maddesinde 2279 sayılı Kanunun kaldırılan maddeleri arasına vâzih olmiyan ibaresi dolayısıyla, esasen tatbikatta hiç yer bulmamış olan ve muhtevası bu lâyihada kabul edilen prensiplerle tenakuz halinde bulunan 16 nci madde ile sözü geçen kanunda yapılan tadilâtın sonra cezai müeyyideler hayli teşdid edilmiş olduğundan bu cezalara hükmetme yetkisinin, sulh mahkemelelerinden alınarak umumi hükümlere tâbi tutulmasını teminen 20 nci madde de ilâve olunmuş, yukarıda yapılan tadiller dolayısıyla 3399 numara

ralı Kanunun artık hiçbir maddesi ayakta kalmadığından bu kanun toptan kaldırılmış ve madde bu yolda kaleme alınmıştır.

Muvakkat maddede kaldırılan hükümlerin devamı meriyetinin bir zamanla tahdidi uygun görülerek, bu hükümlerin en çok bir yıl müddetle tatbikine devam olunabilmesi hükmü ilâve edilmiştir.

Lâyiha'nın başlığı tadil edilen ve kaldırılan kanun hükümlerini daha iyi belirtecek şekilde tanzim olunmuştur.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Riyasete sunuldu.

Muvakkat Encümen Reisi	M. Muharriri
İstanbul	Bursa
N. A. Sav	H. Şaman
Kâtip	
Çorum	Balıkesir
Muhalefet şerhi eklidir	17. maddenin son fıkrası hakkında söz hakkım mahfuzdur
Y. Gürsel	V. Asena
	Çoruh
Bolu	H. Çeltikçioğlu
S. Baysal	Hatay
Giresun	A. Fevzi Atahan
Söz hakkım mahfuzdur	İmzada bulunamadı
A. İzmen	Seyhan
Niğde	M. Akçalı
H. H. Ülkün	Sinob
Seyhan	S. Somuncuoğlu
M. İ. Tolon	Sivas
Sivas	Söz hakkım baki kalmak şartiyle
K. Oskay	H. Yüksel
	Trabzon
	İ. Şener

Muhalefet şerhi

Bu kanun şimdiye kadar memleketimizde cari olan sistemi yani faizin âzami hadlerinin tesbit edilmesi usulünü kaldırmakta bunun yerine kararnamelerle tesbiti sistemini ikame etmektedir.

Bugünkü faiz hadlerinin yükseltilmesi tevdiata faizlerinin de aynı nispetlere göre ayarlanmasını icabettireceğinden zirai krediler

ile mesken kredileri ve Hazine tahvillerine ait faiz nispetlerinin de tezyidi zaruri olacaktır.

Gerekçede maliyet unsurları arasında faizlerin ehemmiyetli bir yer aldığına ve evvelki gerekçede gerek ikrazat ve gerekse tevdiat için halen tatbik olunan faiz nispetleri diğer memleketlerde cari olan hadlerin üstünde bulunduğuna işaret edilmektedir.

Bu mucip sebeplere göre memleketin umumi hayatına ve iktisadiyatına taallûku olan bu kanunda yazılı ikrazat ve tevdiat faizlerine ait âzami faiz nispetlerinin aynen bırakılmasına taraftarım.

Çorum Mebusu
Yakup Gürsel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilât yapılmasına ve 5841 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 3399 ve 5841 sayılı kanunlarla muaddel 2279 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 9. — Ödünç para verme işlerinde ve mevduat kabulünde alınacak ve verilecek âzami faiz nispetlerini tâyine, İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

Bu hususta memleketin iktisadi faaliyetlerini devamlı surette takip ve gereken tedbirlerin ittihazını temin maksadiyle «Banka Kredilerini Tanzim Komitesi» İcra Vekilleri Heyetine tekliflerde bulunmakla mükelleftir.»

MADDE 2. — Aynı kanunun 5841 sayılı Kanunla muaddel 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

«Madde 17. — Tefecilik edenlerle İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek nispetler üstünde her ne sebep ve şekilde olursa olsun faiz isteyenler ve bu kanun mucibince alınacak İcra Vekilleri Heyeti kararlarına aykırı hareket edenler 6 aydan 2 seneye kadar hapis cezasıyla birlikte 5 000 liradan az olmamak üzere ödünç verdikleri meblâğın üç misli para cezasına mahkûm edilirler. Ayrıca iki seneden beş seneye kadar âmme hizmetlerinden memnuiyet, mes-

MUVAKKAT ENCÜMENİN TADILI

Ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilât yapılmasına ve bu kanunun bâzı maddeleriyle 3399 ve 5841 sayılı kanunların kaldırılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 3399 ve 5841 sayılı kanunlarla muaddel 2279 sayılı Kanunun 9, 14 ve 17 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 9. — Kısa, orta ve uzun vâdeli ödünç para verme işlerinde ve mevduat kabulünde alınacak ve verilecek âzami faiz nispetleriyle temin edilecek sair menfaatlerin ve tahsil edilecek masrafların mahiyet ve âzami hadlerini tâyine ve bunların meriyet zamanlarını tesbite İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

İcra Vekilleri Heyeti bu salâhiyetini kullanırken tavzif edeceği mütehasıs bir heyetin işi şari mütalâasını alır.

Türkiye'de faaliyette bulunan hakiki ve hükmi şahıslar lehine hariçteki yabancı bankalar ve sigorta şirketleri kefaletleriyle açılacak kredilerin faiz nispetleri taraflar arasında serbestçe tâyin olunur.

Tahvilât için tâyin edilen faiz nispetleri, bunların tedavülde bulunduğu müddetçe devam eder.»

«Madde 14. — Birinci maddeye göre izin almaya mecbur olan hakiki ve hükmi şahıslardan bu mecburiyete riayet etmiyerek ödünç para vermeyi itiyat edenlere veya 9 ncu madde hükümlerine göre İcra Vekilleri Heyetince ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eyliyenlere ve beyannamelerindeki şartları ve faiz hadlerini muvazaa ile gizliyenlere tefeci denir.»

«Madde 17. — Tefecilik edenlerle ödünç para verme işlerinde 9 ncu madde gereğince İcra Vekilleri Heyeti tarafından tesbit edilen nispetler üstünde faiz ve menfaat teminine ve masraf tahsiline müncer olabilecek her hangi bir fiil ve harekette bulunanlar veya alınacak faiz nispeti hususunda hükümetçe ittihaz olunacak tedbir ve kararlara her ne surette olursa olsun aykırı hareket edenler 3 aydan 2 seneye kadar hapis cezasıyla birlikte 2 500 liradan az olmamak üye-

Hü.

lek ve sanatın tatili cezası da verilebilir.

Bu cezalar tecii edilemez.

Kabul ettikleri mevduata 9 neu madde gereğince tâyin edilen nispetler üstünde faiz veren veya her hangi bir menfaat taahhüdünde bulunan veyahut ek birinci madde hükmüne aykırı hareket edenlere 5 000 liradan 25 000 liraya kadar para cezası hükmolunur.

Tekerrürü halinde mukrizler hakkında yukardaki fıkralarda yazılı cezalar beş misline kadar çıkartılır.

Bu kanunda yazılı cürümlerden cezai mesuliyet, kanun hükmünü yerine getirmekle mükellef olan idare meclisi ve idare komitesi reis ve âzalarından ve imzalarıyla o müesseseyi ilzama salâhiyetli müdür ve memurlarından cezayı müstelzim fiili işlemiş ve buna iştirak etmiş veya bu hususta emir vermiş olanlara da racidir.

MADDE 3. — 2279 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

«EK MADDE 1. — 9 neu madde gereğince ittihaz olunan İcra Vekilleri Heyeti kararlarına aykırı hareket eylemek ve tesbit olunan had ve nispetler fevkünde faiz tahsil etmek veya fiilen yüksek faiz tahsiline müncer olacak muamelelerde bulunmak yasaktır.

Ancak, bankalar, Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı şahıs ve firmalar lehine hariçteki yabancı firmaların kefaletleriyle açacakları kredilerin faiz hadlerini tesbit hususunda serbesttir.»

«EK MADDE 2. — 9 neu madde gereğince tâyin edilecek faiz nispetleri İcra Vekilleri Heyeti kararlarının neşir tarihinden itibaren 15 günden aşağı olmamak üzere mütaakip ayın başında meriyete girer. Bu tarihten evvel, mevcut kanunlara uygun olarak yapılmış bulunan mukavelelerin faize mütaallik hükümleri, mukavele müddetin-

Muvakkat E.

re ödünç verdikleri meblâğın 3 misli ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Ayrıca 2 seneden 5 seneye kadar âmme hizmetlerinden memnuiyet cezasına da hükmedilir.

Kabul ettikleri mevduata 9 neu madde gereğince tesbit edilen nispetler üstünde faiz verenlerle mezkûr madde gereğince tâyin olunan esaslar haricinde her hangi bir menfaat sağlıyan veya menfaat taahhüdünde bulunanlar veyahut mevduata verilecek faiz hususunda hükümetçe ittihaz olunan tedbir ve kararlara her ne suretle olursa olsun aykırı hareket edenler 5 000 liradan az olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Bu suçların işlenmesiyle temin edilen veya temini kasdolunan menfaatin miktar ve mahiyeti az ise mezkûr cezalar yarısına, eğer pek az ise üçte birine kadar indirilerek ve tekerrürü halinde de 3 misline çıkarılarak hükmolunur.

Mezkûr suçların, hükmi şahsiyeti haiz bir teşekkül tarafından işlenmesi halinde para cezaları bu teşekküle diğer cezalar ise idare meclisi veya idare komitesi reis ve âzalarından veya imzalarıyla o müesseseyi ilzama salâhiyetli müdür ve memurlarından cezayı müstelzim fiili işlemiş veya buna iştirak etmiş veya buna emir vermiş olanlara tatbik olunur.»

Hü.

Muvakkat E.

ce ve her halde bir seneyi aşmamak şartıyla tatbik olunur.

Tahvilât için tâyin edilen faiz hadleri bunların tedavülde bulunduğu müddetçe devam eder.»

MADDE 4. — 2279 sayılı Kanununun 10, 11, ve 12 nci maddeleriyle 5841 sayılı Kanun kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanun gereğince İcra Vekilleri Heyetince alınacak kararlar meriyete girinceye kadar, bu kanunla kaldırılan hükümlerin tatbikine devam olunur.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

19 . VI . 1956

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	C. Bengü
Devlet Vekili ve	Devlet Vekili
Millî M. V. V.	E. Kalafat
Ş. Ergin	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
C. Yardımcı	H. A. Göktürk
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
	E. Menderes
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
F. Köprülü	N. Ökmen
Maarif Vekili	Nafia Vekili
A. Özel	M. Çavuşoğlu
İktisat ve Ti. Vekili	Sıh. ve İç. Mua. Vekili
Z. Mandalıncı	N. Körez
Güm. ve İn. Vekili	Ziraat Vekili
H. Hüsmen	E. Budakoğlu
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
A. Demirer	M. Tarhan
İşletmeler Vekili	
S. Ağaoğlu	

MADDE 2. — 2279 sayılı Kanununun 10, 11, 12, 16 ve 20 nci maddeleriyle 3399 ve 5841 sayılı kanunlar kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanun gereğince İcra Vekilleri Heyetince alınacak kararlar meriyete girinceye kadar, bu kanunla kaldırılan hükümlerin tatbikine en çok bir yıl müddetle devam olunur.

MADDE 3. — Hükümet teklifinin 5 nci maddesi 3 ncu madde olarak aynen kabul olunmuştur.

MADDE 4. — Hükümet teklifinin 6 nci maddesi 4 ncu madde olarak aynen kabul olunmuştur.

Devre : X
İçtima : 3

S. SAYISI : 149

Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası ile Hariciye Encümeni mütalâası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/422)

T. C.

Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/308,725

23 . II . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında Millî Müdafaa Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 20.II.1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Lübnan Devleti ile olan dostane münasebetlerimizin takviyesi ve dostluğumuzun tezahürüne nişane olmak üzere bâzı silâh, mermi ve malzemeler 6586 sayılı Kanunla hibe edilmişti.

Bu kere aynı dost Hükümet bâzı silâh, mermi ve malzemeyi satınalmak arzusunu izhar etmiştir. Kanun lâyihasında vasıf ve miktarı belirtilen bu silâh ve malzemenin satılması müdafaa gücümüze bir tesir icra etmeyeceği cihetle, mevcut dostluğumuzun idamesine ve takviyesine hâdim olmak üzere bu silâh, mermi ve malzemenin tahsis gayesinin kaldırılarak Lübnan Hükümetine satılmasını temin için İcra Vekilleri Heyetine salâhiyet verilmesi maksadiyle ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Millî Müdafaa Encümeninin mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/422

Karar No. 21

18 . IV . 1956

Yüksek Reisliğe

Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere olundu.

Yapılan incelemede, Hükümetin esbabı mu-cibesinde serd ettiği hususlar encümenimizde de yerinde görüldüğünden teklif aynen ve ittifakla kabul edildi.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi

buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Millî Mü. En. Reisi

Bu Mazbata M.

Trabzon

Erzincan

S. Orberk

M. Fahri Sanalan

İstanbul

İstanbul

Kocaeli

Z. Köktürk

T. Yazıcı

K. Meriç

Niğde

Seyhan

Sivas

A. U. Arıkan

S. Tekelioğlu

M. N. Turgay

Urfa

S. Önhon

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No. 1/422

Karar No. 5

29 . XI . 1956

Yüksek Reisliğe

Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkındaki kanun lâyihası, Bütçe Encümeni Riyasetinin 2.V.1956 gün ve 79 karar sayılı tezkeresi ile Hariciye Encümeni mütalâasını talebetmekte bulunmasına binaen encümenimizde tetkik ve müzakere olundu :

Hariciye Vekâleti Umumi Kâtibince verilen izahat üzerine, Lübnan Hükümetine bâzı silâh ve malzemenin satılması, haricî siyasetimiz icaplarına uygun mütalâa olunmuş ve bu noktai nazarımızın Bütçe Encümenine arzına ittifakla karar verilmiştir.

Saygı ile arz olunur.

Hariciye Encümeni Reisi

Giresun

H. Erkmén

Bu M. M.

Antalya

A. Tokuş

Amasya

I. Olgaç

Antalya

B. Onat

Çanakkale

N. F. Alpkartal

Çanakkale

B. Enüstün

Çorum

S. Baran

İmzada bulunamadı

Çorum

K. Terzioğlu

Eskişehir

H. Polatkan

İstanbul

F. Ulaş

Kastamonu

B. Aktaş

Konya

M. Obuz

Manisa

A. Karaoşmanoğlu

— 8 —

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/422
Karar No. 70

2. IV. 1957

Yüksek Reisliğe

Bâzi silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında Millî Müdafaa Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başve-kâletin 23. II. 1956 tarihli ve 71 - 308/725 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Millî Müdafaa Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Millî Müdafaa, Hariciye ve Maliye vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyiha, esbabı mucibesinde de belirtildiği üzere bâzi silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine izhar olunan arzu göz önünde bulundurulurken satılmasını temin maksadiyle Hükümete salâhiyet verilmesini istihdaf etmektedir.

Evvelce iki Devlet arasındaki dostane münasebetlerin tezahürüne nişane olmak üzere bâzi silâh, mermi ve malzemeler 6586 sayılı Kanunla Lübnan Devletine hediye olarak verilmişti. Bu kere satınalmak suretiyle vâkı silâh, mermi ve malzeme talebinin Millî Müdafaa gücümüze tesir icra etmeyeceği cihetle mevcut dostluğun idame ve takviyesi maksadiyle bu eslihanın Lübnan Hükümetine satılması hakkında hazırlanmış olan kanun lâyihası Hariciye Encümeninin de müspet mütalâasının inzımamiyle yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve Millî Müdafaa Vekâleti mümessilinin

verdiği teknik izahat da göz önünde bulundurulurken birinci madde metni şekil ve kelime değişikliği yapılmak ve birinci maddeye mütenazır olarak lâyiha başlığı da değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Mütaakıp maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reisvekili	Mazbata M.	Kâtip
Kırklareli	Zonguldak	Tokad
Ş. Bakay	S. Ataman	Ö. Sunar
Afyon K.	Antalya	Aydın
M. A. Ülgen	K. Akmanlar	Z. Uray
Bahkesir	Çankırı	Çorum
M. H. Timurtaş	T. Uygur	Y. Gürsel
Dişarbakır	Giresun	İçel
H. Turgut	M. Şener	İ. Gürgen
İzmir	Kırşehir	Kocaeli
B. Bilgin	A. Bilgin	C. Tüzün
Konya	Ordu	Rize
R. Birand	R. Aksoy	İ. Akçal
Seyhan	Siird	Siird
S. Barı	B. Erden	M. D. Süalp
Tekirdağ	Trabzon	Tunceli
Z. Erataman	İ. Şener	B. T. Okaygün
	Yozgad	
	T. Alpay	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bâzi silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Kırıkkale yapısı 81 milimetrelilik 12 piyade havanı ile bu havanlara ait 20 000 adet mühimmat ve 8, 76, 27 santimetrelik 6 adet sahra topu ile bunlara ait 10 000 adet merminin ve bu toplar için lüzumlu atış idare malzemelerinin Lübnan Hükümetine satılmasına İcra Vekilleri Heyeti mezundur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

20 . II . 1956

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	M. C. Bengü
Devlet Vekili ve	Devlet Vekili
Millî Müdafaa V. V.	E. Kalafat
Ş. Ergin	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
C. Yardımcı	H. A. Göktürk
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
	E. Menderes
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
F. Köprülü	N. Ökmen
Maarif Vekili	Nafia Vekili
A. Özel	M. Çavuşoğlu
İktisat ve Ticaret Vekili	Sih. ve İç. Mv. Vekili
F. Ulaş	N. Körez
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
H. Hüsman	E. Budakoğlu
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
A. Demirel	M. Tarhan
İşletmeler Vekili	
S. Aşaoğlu	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Bâzi silâh mühimmat ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılmasına mezuniyet verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 8,76/27 santimetrelik 6 adet sahra topu ile bunlara ait 10 000 adet mühimmatın ve Kırıkkale yapısı 81 milimetrelilik 12 piyade havanı ile bu havanlara ait 20 000 adet tam atım mühimmatın ve bunlar için lüzumlu atış idare malzemesinin Lübnan Hükümetine satılmasına İcra Vekilleri Heyeti mezundur.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devre : X
İqtima : 3

S. SAYISI : 150

Atatürk Orman Çiftliği arazisinin 1950 dekarının satılması hakkında kanun lâyihası ve Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/427)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-304, 973

5 . III . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1950 dekarının satılması hakkında Ziraat Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 1 . III . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyile birlikte ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün kuruluşuna mütedair 24 Mart 1950 tarih ve 5659 sayılı Kanunun onuncu maddesi; «bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki çiftlik sınıfları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlik veya kamulaştırılması özel bir kanunla izin alınmasına bağlıdır»; hükmünü koymakla, Büyük Atatürk'ün tabiatla çetin mücadeleler sonunda tesis ederek, inkişafını mütaakıp millete hibe ettikleri bu muazzam eserin arazi tamamîyetini teminat altında bulundurmaya istihdaf eylemiştir.

Ancak, 100 bin dekar civarında araziye ihtiva eden çiftliğin Etimesğutla Ankara arasında ve Hükümet merkezinin hemen yakınında, en önemli muvasala yollarının ortasında bulunması, nüfusu büyük bir süratle inkişaf etmekte olan şehrin millî müdafaa, muvasala, elektrik ve su tesisleri ve önemli sınaî ihtiyaçları için gerekli arazi bakımından müesseseyi haklı talep ve tazyikler altında bırakmış ve bu zaruretlerin sevkile Ankara - İstanbul yolu için 6000 sayılı Kanunla 388 463 metre kare, diğer askerî ve sınaî tesisat ihtiyacı için de 6238 sayılı Kanunla 8070 dekar arazinin satılmasına Büyük Millet Meclisimizce muvafakat buyurulmuştur.

Hükümet merkezimizin ve iktisadî hayatımızın yıldan yıla kaydettiği büyük gelişmelere müte-nazır olarak yukarıda arz olunan kanunların meriyete girmesinden sonra beliren ve şehrin hayati ihtiyaçları itibariyle gayrikabili içtinap bulunan yeni zaruretler, ilişikte sunulan kanun lâyihasının tanzim ve teklifinde sâik olmuştur. Bu cümleden olmak üzere :

1. Eskişehir - Sivrihisar, Konya - Cihanbeyli, Adana - Aksaray ve Kayseri - Kırşehir istikametlerinden Ankara'ya gelen yolların güzergâhına isabet eden şehir ve civarındaki meskûn yerlerin istikametindeki muazzam imkânsızlıklar karşısında, bu yolların şehre ancak Orman Çiftliği arazisi dâhilinden bağlanması mümkün ve zaruri görülmüş ve bunun için gerekli 240 000 metre kare civarında arazinin tahsisi mukabilinde yoldan elde edilecek 39 kilometrelik kısılmanın, günde 4 000 i müteceviz vasıtanın sefer masrafından yılda (14 235 000) liralık bir millî servet tasarrufunu temin edeceği hesaplanmıştır. Bundan başka, bu devlet yolunun şehre, nüfusu kesif meskûn mahaller dışından bağlanması çok büyük istimlâk masraflarını önlemiş olacağı gibi, şehre giriş nok-

talarında müessif trafik kazalarının vukuu ihtimallerini de asgari hadde indirecektir.

2. 6238 sayılı Kanunla, Çiftlik hudutları dâhilinde yeni bir Fişek fabrikası inşası için Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna satılması kabul edilen (200.000) metre kare arazi, daha geniş ölçüde ve daha mükemmel imalâta imkân verecek şekilde tevsi ve takviyesi millî savunmamız bakımından zaruri görülen bu fabrikanın bütün bina ve tesislerini inşa ve istiaba kâfi gelmediğinden, son ve katî projelere göre 175 100 metre karelik arazinin ilâveten bu maksada tahsisine zaruret hâsıl olmuştur.

3. Ankara ve civarında makineli ziraatin büyük bir süratle inkişafı ve bunun neticesinde köylü eliyle hububat istihsalinin pek fazla artmış bulunmasıyla, Toprak Mahsulleri Ofisi Ankara Silosu, mubayaa edilen mahsulün aneak pek eüzi bir kısmını istiabedebilecek çok kifayetsiz bir hale düşmüş ve bu durum, alım başlangıcından satış, sevk veya ihraç tarihine kadar on binlerce ton mahsulün gayrimüsait şartlarla açıkta, toprak altında muhafazası mecburiyetini tevliyetmiştir. Yağışlı kış devrelerini toprak yığını altında geçiren ve milyonlarca lira değer taşıyan hububatın bu iptidai ve tehlikeli şartlar altında muhafaza edilmesinin büyük mahzurlarını bertaraf etmek üzere 60 000 tonluk yeni bir silo inşası zaruri görülmüş ve gerek müstahsılların kolaylıkla teslimat yapmalarına, gerekse lüzumu halinde bu hububatın yurdun muhtelif bölgelerine sühuletle sevkine en müsait bulunan Atatürk Orman Çiftliğinin, Çimento Fabrikası civarında, eski İstanbul yoluyla Ankara - Etimesğüt demiryolu arasında kadastronun 2108 ve 2113 adalarından 125 000 metrekarelik bir sahanın hububat silosu ve müstemilâtının inşasına tahsisi, Ofis Umum Müdürlüğüne talebedilmiştir.

Filhakika, bölge zirai faaliyetlerinin esasını teşkil eden hububat mahsulünün geniş ölçüde ve kolaylıkla mubayaa ve gereği gibi muhafazasını mümkün kılacak böyle bir silonun, gerek müstahsıllarımız, gerekse iktisadi hayatımız için haiz olduğu büyük ehemmiyet aşikârdır. Bina, tesisat ve demiryolu şube hattı için talebolunan bu arazinin büyük bir kısmı, muhtelif parçalar halinde dere meceralarını veya tamamen kumlu, verimsiz sahaları ihtiva ettiğinden, Çiftliğin istihsal faaliyetleri üzerinde aksatıcı her hangi bir tesir yapacak durumda değildir.

4. Sarıyar Barajı ve hidro - elektrik santralinden Ankara'ya tevcih olunan enerji nakil hattı, Etimesğüt istikametinden şehre ulaşabilmek için mutlak surette Atatürk Orman Çiftliği arazisinden geçmek ve havai hat için de çiftliğin muhtelif sahalarına yüksek pylonlar rekzetmek mecburiyeti vardır. Bu itibarla Etimesğüt Çakırlar bölgesile Akköprü ve eski fişek fabrikaları civarındaki sahalar rekzedilecek pylon kaideleri için ceman 2 800 metrekare arazinin Etibank Umum Müdürlüğüne satılması, şehrin ucuz ve bol enerji ihtiyacının temini ve bu tesislerden Ankara şehrinin faydalanabilmesi bakımından zaruri mütalâa edilmiştir. Bu muntakada, pylon sahalarıyla Etibank kömür depoları arasında çiftliğe ait 5 dekar civarında münferit bir parça arazi mevcud olup kömür depoları, radyo rene istasyonu ve pylonlarla mahsur bulunan bu sahadan çiftliğin her hangi bir suretle faydalanması mümkün görülemediğinden, bu küçük parçanın elektrik trafo merkezi personeline ikametgâh inşası sahası olarak tahsis edilmek suretiyle kıymetlendirilmesi sağlanmış olacaktır.

5. Çiftlik arazisi Güneyinde, Balgat ve Bahçelievler bölgesindeki arızalı araziden akan yağmur ve kar suları Balgat - Bahçelievler, Devlet Demiryolları Hastanesi mntakalarını ve Atatürk Orman Çiftliğinin meyvalık ve sebzelik sahalarını istilâ etmekte ve bu taşkınlıklar zaman zaman bu bölgelerde mühim zararlara sebeb olmaktadır. Bu halleri önlemek maksadiyle Devlet Su İşleri Reisliğinde Balgat cihetinde Beşevler mntakasından Atatürk Orman Çiftliği istikametinde açılarak Çubuk Çayına bağlanacak kuşaklama kanalı için 14 000 metrekare ve 6 200 sayılı Kanunla idaresi Devlet Su İşleri Reisliğine intikal etmiş olan çiftlik arazisi dâhilinde ve Çubuk çayı üzerindeki üç regülâtör sahasıyla bakımevinin bulunduğu üç parçada 8 000 metrekare olmak üzere ceman 22 000 metrekare arazinin sözü geçen daireye satılması, bu kanalın bir an önce inşa ve ikmal olunarak su baskınlarının önlenmesi ve regülâtörlerin düzenle işletilmesinin temini bakımından bütün bu mntaka için olduğu kadar, çiftlik için de büyük faydalar temin edecektir.

Bu regülâtörler için D. S. İ. Umum Müdürlüğünce talebolunan arazinin ifrazından sonra, çiftliğin tabii hudutları dışında, tamamen münferit ve mücerret vaziyette kalacak olan ve çiftlik için kabili istifade bulunmadığı gibi, muhafazası için de müesseseye ayrıca külfetler tahmil edeceği aşikâr bulunan küçük ifraz bakıyelerinin de atelye, imalâthane ve emsali tesisler için muhtelif ihtiyaç sahiplerine tahsis edilmek suretiyle kıymetlendirilmeleri uygun mütalâa olunmuştur.

6. Büyük Atatürk'ün arzusu üzerine 1930 yılında Çiftlik İstasyonu karşısında inşa edilmiş bulunan PTT binasıyla yine istasyon civarındaki jandarma ve polis karakolları binalarının işgal ettiği arsaların ilgili idarelere ferağ ve intikal muameleleri vaktiyle yapılmamış olduğundan bu sahalar halen Orman Çiftliğinin, binalar ise Hazinesinin ve PTT İdaresinin mülkiyetinde bulunmakta ve bu durum, devamlı hukuki ihtilâflara ve idari büyük müşkülâta sebeb olmaktadır. Yıllardır devam eden bu durumun tasfiyesi maksadiyle, PTT binasının fiilen işgal ettiği 876 metrekare arsanın PTT Umum Müdürlüğü ve jandarma ve polis karakolları binalarının işgal etmekte oldukları dörder yüz metrekarelik iki arsanın da Hazine adına tescilinin çok uygun olacağı mütalâa edilmektedir.

7. Et ve Balık Kurumu Konbinalarının faaliyetinden sonra, muhtelif bölgelerden Hükümet merkezimize daha geniş ölçüde sevk olunan kasaplık hayvanlarla, şehirde hayvan hareketi geniş ölçüde artmış ve bu hal bilhassa şap hastalığının daha yakın ve sıkı bir şekilde kontrol, teşhis ve mücadelesi için bu bölgede bir Şap Mücadele Enstitü ve Lâboratuvarının kurulması lüzumunu tâcil eylemiştir.

Ziraat Vekâleti mütehâssıslarınca yapılan incelemeler sonunda, gerek Ankara'nın ana giriş yolu üzerinde bulunması, gerekse Etlik Veteriner Bakterioloji Enstitüsü ve Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü gibi serum ve aşı ihzar müesseseleriyle devamlı ve yakın münasebet ve irtibat tesisine imkân vermesi bakımından bu tesisin Atatürk Orman Çiftliğinin, yeni İstanbul yolu üzerinde ve 8 - 9 kilometreler civarında bünyesi itibariyle ziraate elverişli bulunmayan 50 dekarlık arazi üzerinde kurulması maksadın suhuletle temini bakımından uygun mütalâa edilmiştir.

Şap Enstitüsünün faaliyeti, en yakın ve faydalı hizmetlerini yeni süt fabrikası sebebiyle hayvan mevcudunu bugünkünün birkaç misli tezyit mecburiyetinde olan çiftlik hayvanlarına ifa edecektir.

8. Çimento fabrikası bölgesinde, demiryolu ile Çubuk çayı arasında kalan ve heyeti umumiyesi itibariyle kum ve çakıl yatağı olup bugüne kadar ziraat sahasında istimâline imkân görülmeyen 110 dekarlık arazinin, yeni imar plânına göre bu mıntakaya alınmış olan sanai müessese ve fabrikalara tahsisi, iktisadi hayatımızdaki kalkınmaya, Ankara şehrinin inkişaf seyrine ve bugünün ihtiyaçlarına uygun bir zarurettir. Ankara Belediyesi, bugün şehir ortasında, halk sağlığını tehdideder bir tehlike halinde ve genişleme imkânlarından tamamen mahrum bir durumda kalmış olan şahir havagazı ve elektrik tesislerini tedricen bu sahaya nakletmek zaruret ve kararında bulunduğu gibi, bugün için sanai tesisler, sahası olarak büyük bir kıymet ihtiva ettiği halde ne kültür ve ne de hayvancılık bakımından faydalanılmaya elverişli bulunmayan, hattâ halk sağlığının korunması mülâhazasıyla kum ve çakıl ocağı olarak da istifade edilemeyen bu arazinin satılmasından elde edilecek bedelle müessesenin kuracağı yeni istihsal tesisleri, Çiftlik iktisadiyatının geniş ölçüde takviyesi bakımından da çok faydalı olacaktır.

9. Çiftlik'in, Maeun ve Balgat köyleri civarında, ortalama 15 - 20 dekarlık münferit 22 parçada 417 dekar arazisi mevcuttur.

Bir taraftan, yıllar boyunca iskân sahaları genişleyen bu köylerdeki evlerle çevrili, diğer taraftan da köy halkının şahsi tarlalarıyla meskûr kalan bu münferit tarlalardan bir kısmı, Büyük Atatürk tarafından, Çiftlik hudutları içinde arazisi bulunan şahıslarla fiilen mübadele olunmuş, fakat bu mübadelelerin tapuya teşçili muamelesi ikmal ettirilememiştir. Son zamanlara kadar bu arazi parçaları, vâkı mübadele esasları dâhilinde istimal olunmuşsa da 1954 yılında tamamlanan kadastro tesbiti sırasında, kavli anlaşmalara müsteniden yapılmış olan bu mübadeleler nazara alınmamış ve bütün bu arazi, tapu kayıtlarına göre asıl sahipleri adına tesbit olunmuştur. Böylelikle, Atatürk tarafından kendilerine verilerek yıllardan beri ekip biçmekte oldukları arazinin

bu müstahsıllar elinden istirdadı ve kendilerine aidolup Çiftlik tarafından kullanılan arazinin de sahiplerine iadesi zarureti tevellüdetmiştir.

Bu durum, bir yandan, ötedenberi işleyip üzerinde tesisler vücuda getirmiş olan köylülerin bu tarlalardan uzaklaştırılmasını, diğer taraftan da, Çiftlik'in toplu hudutları içindeki geniş arazi parçaları arasına küçük tarla sahibi şahısların girmeleri suretiyle müessesenin faaliyet, emniyet ve inzibatile arazi bütünlüğünün ehemmiyetli surette ihlâlini mucibolacak çok mahzurlu bir vaziyet ihdas etmiş bulunmaktadır.

Mevki, mahiyet ve vüsatleri itibariyle bugünkü şartlar müvacehesinde çok farklı kıymetler iktisabetmiş olan bu tarlaların aynen mübadele olunmaları da, bilhassa köylüler tarafından kabul edilmediğinden, bu durumun mahallî rayıçlere uygun olarak karşılıklı satış suretiyle tasfiyesinde müessese müdürlüğü ile şahıslar arasında mutabakat temin edilmiştir.

Mübadele mevzuu olan bu kabil tarlalar yanında çiftliğin kendisinden uzak bölgelerde köylerin meskûn mahalleri içinde veya kenarında kalmış olan küçük ebatta münferit tarlalarının da idare, muhafaza ve işletilmesi her türlü emniyet mülâhazaları ve işletme ekonomi ve tekniği bakımından mümkün görülemediğinden tamamen âtil ve verimsiz kalan bu sahaların tasfiyesi ve bunlardan elde edilecek bedelle çiftlik hudutları dâhilinde kalmış bulunan bir kısım şahıs arazisinin mübayaası gerek işletme icapları, gerekse müessesenin derli - toplu bir hudut içinde yekpare bir arazi sathı temin etmesi bakımından çok zaruri mütalâa edilerek Macun ve Balgat köyleri mntakasındaki ceman 417 dekârlık 20 parça arazinin satılması arz ve teklif olunmuştur.

10. 1953 yılında 65 metre genişliğinde çift yol olarak tevsi ve ıslah edilmiş olan yeni İstanbul yolunun hizmete açılması, çiftliğin, Tavukçuluk Enstitüsünden başlayarak yolun kuzeyinden batıya doğru ensiz bir şerit halinde imtidadeden irtibatı hemen tamamen kesmiş bulunmaktadır. Esasen çok ârızalı, çakıllı ve derinlikten mahrum olup ancak pek mahdut sayıda hayvanın pek kısa bir müddet otlamasına elverişli bulunan bu araziye, İstanbul yolunun çok süratli ve kesif trafiği sebebiyle hayvan sürüsünün geçirilmesi de mümkün olamamakta ve bu mevzuda yapılan bir, iki teşebbüs vahim kazalara yol açmış bulunmaktadır. Şehir imar plânında, Yenimahalle'nin bir kolu mahiyetinde iskân sahası içine alınmış olan sahada mevcut 601,4 dekar arazi ile aynı şartları ihtiva eden Devlet Demiryolları - Gazi istasyonu asfaltının güneyinde mevcut 200 dekar arazinin muhtelif işçi ve memur kooperatifleri mesken inşaatına tahsisi, bir taraftan çiftliğin tamamen faydasız bir halde yatmakta olan arazisini kıymetlendirerek müessese için yeni istihsal tesisleri kurma imkânları sağlamış, diğer taraftan da şehre nispeten yakın olan bu sahalarda, şehrin genişlemesine ve devam edegelen mesken sıkıntısının hissedilir şekilde hafiflemesine en müsait şartlarla zemin ve imkân temin edilmiş olacaktır.

Devlet yolları, silo, elektrik pylonları ve kuşaklama kanalı gibi gayrikabili içtinap ve Ankara şehri için hayati mahiyetteki tesisler ihtiyacına cevap veren sahalardan haricinde kalan ve bugün için Atatürk Orman Çiftliği iktisadiyatında hiçbir müspet rolü bulunmayan arazinin tasfiyesi neticesinde bu müessesenin elinde kalacak (86.794) dekarlık fakat baştan başa kabili istifade, yeter genişlikte, derli - toplu bir sahada çiftliğin çok daha verimli, emniyetli ve bugünün ekonomik telâkki ve icaplarına uygun bir çalışma ve istihsal sistemine kavuşmuş olacağı şüphesizdir.

Ziraat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ziraat Encümeni

Esas No. 1/427

Karar No. 24

2. VI. 1956

Yüksek Reisliğe

Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1950 dekarının satılması hakkında kanun lâyihası, ilgili hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile encümenimizde müzakere edildi.

Esbabı mucibede tafsilâtı ile izah edildiği veçhile Ankara şehrinin seri büyümesi karşısında çiftlik arazisi gittikçe şehir hudutları içine girmektedir.

Diğer taraftan büyüyen şehrin ihtiyaçlarını karşılayacak münakale ve trafiğe elverişli yeni yolların inşası ve tevsi ve muhtelif âmme müesseselerinin inşa edecekleri tesisler için çiftlik sahasından arazi satın alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Çiftlik arazisinin tamamı ise çiftlik işletmesine elverişli olmadığı gibi bâzı kısımlar dağınık bâzı kısımlar da mülkiyet bakımından münazaalı bulunmaktadır.

Lâyiha, çiftlik için kabili istifade olmayan bu yerlerin diğer âmme müesseselerine satış imkânını vermekle bir taraftan mezkûr müesseseler yeni tesisleri için lüzumlu yeri; çiftlik idaresi ise kalan arazisinde daha rasyonel çalışma imkânını ve satışlardan tesislerini tevsi için gereken parayı temin etmiş olacaktır. Ayrıca çiftlik arazisi dağınıklıktan kurtulacak ve bâzı arazi üzerindeki mülkiyet anlaşmazlıkları haldilecektir.

Bu sebeplerle lâyiha encümenimizce sadece birinci maddesinin «h» ve «i» fıkraları değiştirilerek kabul edilmiştir.

Birinci maddenin «h» fıkrasındaki 327 dekar araziden 30 dekarının da klâsik lise bina

ve müstemilâtı için Hazineye satılması encümenimizce uygun görülmüş, ilgili Hükümet mümessilleri de buna iştirak etmişlerdir.

Ayrıca fıkra metnine muntaka çiftçileri ve diğer isteklilere yapılacak satışların her hangi bir iltibasa meydan vermemek mülâhazasıyla artırma ile yapılacağı kaydı konulmuştur.

«i» fıkrasındaki hususi şahıs ve teşekkülere yapılacak satışların keza aynı mülâhazalarla artırma ile yapılması muvafık görülerek fıkra metni ona göre tadil edilmiştir.

2 ve 3 ncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Ziraat En. Rs.	M. M.	Kâtip
Muğla	Bilecik	Uşak
T. Akarca	İ. S. Çakıroğlu	H. Yılmaz
Bingöl	Burdur	Denizli
S. Göker	H. Çimen	R. Tavaslıoğlu
Diyarbakır		Giresun
R. Karaosmanoğlu		A. N. Dıydukl
İmzada bulunamadı		
Kırşehir	Kocaeli	Kocaeli
O. Alışiroğlu	C. Tüzün	N. Unat
Konya	Ordu	Samsun
A. Çilingir	B. Baykal	A. Eker
Samsun		Seyhan
H. Tekay		L. Sezgin
İmzada bulunamadı		
Seyhan	Sinob	Yozgad
İ. Uslu	M. V. Dayıbağ	A. Ünlüsoy

Bütçe-Encümeni Mazbatası

T. B .M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/427
Karar No. 71

2. IV. 1957

Yüksek Reisliğe

Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1950 dekarının satılması hakkında Ziraat Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 5. III. 1956 tarihli ve 71-304/973 sayılı tezeresiyle gönderilen kanun lâyihası Ziraat Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye ve Ziraat Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde mufassalan arz ve izah edilen mucip sebeplere istinaden Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1950 dekarının bedeli mukabilinde âmme müesseselerine ve hususi eşhasa satışını temin maksadiyle ihzar ve sevk edilmiş bulunmaktadır.

Lâyihanın sevkini mucip sebepler üzerinde encümenimizde cereyan eden uzun müzakere-lerden ve Atatürk Orman Çiftliği Umum Müdürünün verdiği mütemmim izahattan sonra lâyihayı bidayeten tetkik eden Ziraat Encümeninin hazırlamış olduğu metin üzerinden maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci maddenin (a) fıkrası kelime değişikliği ile, b ve c fıkraları aynen (d) fıkrasındaki plân kelimesi plân olarak tashih edilmek ve (e) fıkrasından ifraz bakıyesi olarak kalacak arazinin muhtelif isteklilere satılması hakkındaki hüküm çıkarılmak suretiyle, (f) ve (g) fıkraları aynen (h) fıkrasından (klâsik) kelimesi tayyedilerek ve (i) fıkrasında yazılı arazinin bina yaptırmak isteyenlere satılması hakkındaki hüküm dolayısıyla vâkı müzakere sonunda bu arazinin şehrin genişlemesi dolayısıyla yakın bir zamanda iktisabedeceği kıymet gözönünde bulundurularak şimdilik Atatürk Orman Çiftliğinin tasarruf ve temlikinde bırakılması ve bu kısım araziden Şap Mücadele

Enstitüsü ve laboratuvarlarının tesisi için 50 dekarının Hazineye satılması uygun görülmüş ve bu suretle birinci madde metni yukarıda yazılı fıkralar üzerinde yapılan tadillerle kabul edilmiştir.

Müteakıp maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reisvekili	Mazbata M.	Kâtip
Kırklareli	Zonguldak	Tokad
Ş. Bakay	S. Ataman	Ö. Sunar
Afyon K.		Antalya
M. A. Ülgen		K. Akmanlar
Aydın		Balikesir
Z. Uray		M. H. Timurtaş

Çankırı

(i) fıkrasının birinci bendinin Hükümet teklifi veçhile kabulüne taraftarm.

T. Uygur

Çorum	Diyarbakır	Giresun
Y. Gürsel	H. Turgut	M. Şener
İçel	İzmir	Kırşehir
İ. Gürgen	B. Bilgin	A. Bilgin
Kocaeli	Konya	Ordu
C. Tüzün	B. Birand	R. Aksoy
Rize	Seyhan	Siird
İ. Akçal	S. Barı	B. Erden
Siird	Tekirdağ	Trabzon
M. D. Süalp	Z. Erataman	(b) fıkrasına muhalifim.
		İ. Şener

Tunceli

(i) fıkrasının birinci bendinin Hükümet teklifi veçhile kabulüne taraftarm.

B. T. Okaygün

Trabzon	Yozgad
S. F. Kalaycıoğlu	T. Alpay

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Atatürk Orman Çiftliği arazi-sinden 1 950 dekarının satılma-sı hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 5659 sayılı Ka-nunun meriyete girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği hudut-ları dâhilinde bulunan araziden ceman 1 950 dekarının, aşağı-daki miktarlar esas tutulmak üzere, kadastroca tanzim edilecek ifraz haritalarına göre :

a) Ankara - Konya - Eskişehir ve Adana devlet yolu için lüzumlu 240 dekar kadar arazi-nin Karayolları Umum Müdür-lüğüne;

b) Bira fabrikası batısında 175,1 dekar arazinin, inşa edil-mekte olan yeni fişek fabrikası ihtiyacı için ilâveten Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu U-mum Müdürlüğüne;

c) Kadastronun 2108 ve 2113 adalarında kâin 125 dekar ara-zinin hububat silosu inşaat, tes-isat ve müstemilâtı için Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdür-lüğüne;

d) Kadastronun 2107 ada-sında ve ayrıca Etimesğüt Çar-kırlar bölgesinde ceman 2,8 dekar arazinin Sarıyar elektrik tesisleri enerji nakil hattı plân-ları için Etibank Umum Mü-dürlüğüne ve bu bölgede mün-ferit durumda kalmış bulunan 5 dekar arazinin de Sarıyar tes-isleri vazifelilerinin mesken ih-tiyaçına;

e) Kadastronun 2107 ada-sında 14 dekar arazinin kuşak-lama kanalı tesisi için ve Çu-bukçayı üzerinde en çok 8 dekar arazinin de üç regülâtör muhafaza, bakım ve emniyet sa-hası olarak Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne ve bura-

ZİRAAT ENCÜMENİNİN TA-DİLİ

Atatürk Orman Çiftliği arazi-sinden 1 950 dekarının satılma-sı hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 5659 sayılı Ka-nunun meriyete girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği hudut-ları dâhilinde bulunan araziden ceman 1 950 dekarının, aşağı-daki miktarlar esas tutulmak üzere, kadastroca tanzim edilecek ifraz haritalarına göre :

a) Ankara - Konya - Eskişehir ve Adana Devlet yolu için lüzumlu 240 dekar kadar arazi-nin Karayolları Umum Müdür-lüğüne;

b) Bira Fabrikası batısında 175,1 dekar arazinin inşa edil-mekte olan yeni fişek fabrika-sı ihtiyacı için ilâveten Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Umum Müdürlüğüne;

c) Kadastronun 2 108 ve 2 113 adalarında kâin 125 dekar arazinin hububat silosu inşaat, tesisat ve müstemilâtı için T-prak Mahsulleri Ofisi Umum M-dürlüğüne;

d) Kadastronun 2 107 ada-sında ve ayrıca Etimesğüt Çar-kırlar bölgesinde ceman 2,8 dekar arazinin Sarıyar elektrik tes-isleri enerji nakil hattı plânları için Etibank Umum Müdürlü-ğüne ve bu bölgede münferit du-rumda kalmış bulunan 5 dekar arazinin de Sarıyar tesisleri vazifelilerinin mesken ihtiyacına;

e) Kadastronun 2 107 ada-sında 14 dekar arazinin kuşak-lama kanalı tesisi için ve Çubuk-çayı üzerinde en çok 8 dekar arazinin de üç regülâtör muha-faza, bakım ve emniyet sahası olarak Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne ve buralardan ifraz bakıyesi olarak kalacak kü-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Atatürk Orman Çiftliği arazi-sinden 1 950 dekarının satıl-ması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 5659 sayılı Ka-nunun meriyete girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği hudut-ları dâhilinde bulunan arazi-den ceman 1 148, 576 dekarın-ın, aşağıdaki miktarlar esas tutulmak üzere, kadastroca tanzim edilecek ifraz haritala-rına göre :

a) Ankara - Konya - Eskişehir ve Adana Devlet yolu için lüzumlu 240 dekara kadar arazinin Karayolları Umum Müdürlüğüne;

b) Bira Fabrikası Batısın-da 175,1 dekar arazinin, inşa edilmekte olan yeni Fişek Fab-rikası ihtiyacı için ilâveten Ma-kina ve Kimya Endüstrisi Ku-rumu Umum Müdürlüğüne;

c) Kadastronun 2 108 ve 2 113 adalarında kâin 125 dekar arazinin hububat silosu inşaat, tesisat ve müstemilâtı için Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğüne;

d) Kadastronun 2 107 ada-sında ve ayrıca Etimesğüt Çar-kırlar bölgesinde ceman 2,8 dekar arazinin Sarıyar elektrik tesisleri enerji nakil hattı plân-ları için Etibank Umum Mü-dürlüğüne ve bu bölgede mün-ferit durumda kalmış bulunan 5 dekar arazinin de Sarıyar tesisleri vazifelilerinin mesken ihtiyacına;

e) Kadastronun 2 107 ada-sında 14 dekar arazinin Kuşak-lama kanalı tesisi için ve Çu-buk çayı üzerinde en çok 8 dekar arazinin de üç regülâtör muhafaza, bakım ve emniyet sahası olarak Devlet Su İşleri

Hü.

lardan ifraz bakıyesi olarak kalacak küçük münferit sahalaların da muhtelif isteklilere;

f) Gazi İstasyonu bölgesinde PTT binasının işgal etmekte olduğu 0,876 dekar arazinin PTT Umum Müdürlüğüne ve yine bu civarda mevcut jandarma ve polis karakol binaları için de beherine 0,4 dekarı tecavüz etmemek üzere 0,8 dekar arsanın hazineye;

g) Çimento fabrikası bölgesinde demiryoluyla Çubuk Çayı arasında kalan sahadan 110 dekarının, şehir havagazı ve elektrik tesisleriyle fabrika ve imalâthaneler inşası için belediye veya devlet müesseseleri, iktisadi devlet teşekkülleri yahut hususi sınai teşebbüs sahiplerine,

h) Macun köyü mntakasında çiftlik ağılı ve civarı ile Balıklı mevkiinde iki parçada 90 ve Balgat köyü mntakasında münferit durumda 20 parçada 327 dekar arazinin mntaka çiftçilerine veya diğer isteklilere,

i) Devlet Demiryolları Hastanesiyle Gazi istasyonu arasında imtidadeden asfalt yolun güneyinde mevcut araziden 200 ve yeni İstanbul yolunun kuzeyinde Tavukçuluk Enstitüsü arazisi hududundan itibaren batıya doğru 601 424 dekar arazinin muhtelif yapı kooperatiflerine ve 50 dekarının ise Şap Mücadele Enstitüsü ve lâboratuvarlarının tesisi için hazineye,

İlgili idare ve teşekküllerle Çiftlik Yönetim Kurulu arasında tesbit ve Ziraat Vekâletince tasvibolunacak bedel ve şartlarla satışına izin verilmiştir.

Zr. E.

çük münferit sahalaların da muhtelif isteklilere;

f) Gazi İstasyonu bölgesinde PTT binasının işgal etmekte olduğu 0,876 dekar arazinin PTT Umum Müdürlüğüne ve yine bu civarda mevcut jandarma ve polis karakol binaları için de beherine 0,4 dekarı tecavüz etmemek üzere 0,8 dekar arsanın Hazineye;

g) Çimento fabrikası bölgesinde demiryoluyla Çubukçayı arasında kalan sahadan 110 dekarının, şehir havagazı ve elektrik tesisleriyle fabrika ve imalâthaneler inşası için belediye veya Devlet müesseseleri, İktisadi Devlet Teşekkülleri yahut hususi sınai teşebbüs sahiplerine;

h) Macun köyü mntakasında çiftlik ağılı ve civarı ile Balıklı mevkiinde iki parçada 90 ve Balgat köyü mntakasında münferit durumda 20 parçada 327 dekar araziden 30 dekarının klâsik lise bina ve müstemilâtının inşası için Hazineye ve mütebaki kısmının ise mntaka çiftçilerine veya diğer isteklilere artırma ile;

i) Devlet Demiryolları Hastanesiyle Gazi İstasyonu arasında imtidadeden asfalt yolun güneyinde mevcut araziden 200 ve yeni İstanbul yolunun kuzeyinde Tavukçuluk Enstitüsü arazisi hududundan itibaren batıya doğru 601, 424 dekar arazinin, inar mevzuatı dâhilinde bina yaptırmak isteyenlere ve 50 dekarının ise Şap Mücadele Enstitüsü ve lâboratuvarlarının tesisi için Hazineye satılmasına izin verilmiştir.

Bu araziden Hazineye, mülhak ve hususi bütçeli Devlet

B. E.

Umum Müdürlüğüne;

f) Gazi İstasyonu bölgesinde PTT binasının işgal etmekte olduğu 0,876 dekar arazinin PTT Umum Müdürlüğüne ve yine bu civarda mevcut jandarma ve polis karakol binaları için de beherine 0,4 dekarı tecavüz etmemek üzere 0,8 dekar arsanın Hazineye;

g) Çimento Fabrikası bölgesinde demiryoluyla Çubuk çayı arasında kalan sahadan 110 dekarının, şehir havagazı ve elektrik tesisleriyle fabrika ve imalâthaneler inşası için belediye veya Devlet müesseseleri, İktisadi Devlet Teşekkülleri yahut hususi sınai teşebbüs sahiplerine;

h) Macun köyü mntakasında çiftlik ağılı ve civarı ile Balıklı mevkiinde iki parçada 90 ve Balgat köyü mntakasında münferit durumda 20 parçada 327 dekar araziden 30 dekarının lise binası ve müstemilâtının inşası için Hazineye ve mütebaki kısmının ise mntaka çiftçilerine veya diğer isteklilere;

i) Yeni İstanbul yolunun Kuzeyinde bulunan araziden 50 dekarının Şap Mücadele Enstitüsü ve lâboratuvarlarının tesisi için Hazineye satılmasına izin verilmiştir.

Yukarıki fıkralarda yazılı araziden Hazineye, mülhak ve hususi bütçeli Devlet dairelerine, İktisadi Devlet Teşekküllerine veya belediye satılacak olanlar, ilgili idarelerle Çiftlik Yönetim Kurulu arasında tesbit ve Ziraat Vekâletince tasvibolunacak bedellerle ve bunlar haricindeki hususi şahıs veya teşekküllere verilecek

Hü.

Zr. E.

B. E.

dairelerine, İktisadi Devlet Teşekküllerine veya belediyeye satılacak olanlar, ilgili idarelerle Çiftlik Yönetim Kurulu arasında tesbit ve Ziraat Vekâletince tasvibolunacak bedellerle ve bunlar haricindeki hususi şahıs veya teşekküllere verilecek arazi ise, istekliler arasında yapılacak artırma ile taayyün edecek bedelle satılır.

arazi ise, istekliler arasında yapılacak artırma ile taayyün edecek bedelle satılır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

1. III. 1956

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

M. C. Benîşü

Devlet Vekili ve

Millî M. V. V.

Ş. Ergin

Devlet Vekili

E. Kalafat

Devlet Vekili

C. Yardımca

Adliye Vekili

H. A. Göktürk

Millî Müdafaa Vekili

Dahiliye Vekili

E. Meideres

Hariciye Vekili

F. Köprülü

Maliye Vekili

N. Ökmen

Maarif Vekili

A. Özel

Nafia Vekili

M. Çarüşoğlu

İkt. ve Ticaret Vekili

F. Ulaş

Sih. ve İç. Mua. Vekili

N. Körez

Güm. ve İnh. Vekili

H. Hüsman

Ziraat Vekili

E. Budakoğlu

Münakalât Vekili

A. Demirel

Çalışma Vekili

M. Tarhan

İşletmeler Vekili

S. Aşuoğlu

Devre : X
İqtima : 3

S. SAYISI : 151

Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birinci maddesine iki fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/345)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 213/4055

15 Aralık 1955

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birinci maddesine iki fıkra ilâvesi hakkında Maarif Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 29 . XI . 1955 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyile birlikte ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1. Köy enstitüsü mezunu öğretmenlerle ilk öğretmen okulu mezunu öğretmenler, aynı vazifeyi gördükleri halde, 6234 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden evvel, 4357 ve 4274 sayılı kanunlarla iki ayrı muameleye tâbi tutulmuşlardır.

Şöyle ki; öğretmenlik şerefine aykırı bir suç işliyerek 4357 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (E) fıkrası gereğince meslekten çıkarılmış bulunan öğretmen okulu mezunları, bilâhara Devletin başka bir hizmetine alındıkları halde; aynı suçu işlemiş olan köy enstitüsü mezunu öğretmenler, 4274 sayılı Kanunun 33 ncü maddesinin 3 ncü fıkrası gereğince (Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış) olduklarından hem mecburi hizmet tazminatı ödemişler, hem de Devletin başka hizmetlerinden mahrum edilmişlerdir.

Bu durum, 6234 sayılı Kanunla bertaraf edilmiş ve bundan böyle, menseleri ne olursa olsun, her ilkokul öğretmenine 4357 sayılı Kanunun tatbik edilmesi sağlanmış ise de; 6234 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 4274 sayılı Kanunun 33 ncü maddesinin 3 ncü fıkrası gereğince Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış bulunan köy enstitüsü mezunları, halen Devlet hizmetlerinin hiçbirinde çalıştırılmadıkları halde, 6234 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra aynı suçu işliyen enstitü mezunları ise, öğretmen okulu mezunlar gibi 4357 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (E) fıkrası gereğince sadece (Meslekte ve teşkillerinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış) olduklarından öğretmenlik ve teşkilleri dışında, herhangi bir vazifede çalışmak imkânını elde etmişlerdir.

Bu itibarla, 6234 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 4 . II . 1954 tarihinden önce meslekten çıkarılma kararı almış olan köy enstitüsü mezunu öğretmenlerin yukarıda arz edilen durumlarının düzeltilmesi Vekâletimizce zaruri görülmüştür.

2. Yine bu cümleden olarak, izinsiz ve mazeretsiz oldukları halde vazifelerine devam etmeyen öğretmen okulu mezunları, 4357 sayılı Kanunun 8 nci maddesine göre, istifa etmiş sayılarak bir

ders yılı sonra tekrar mesleke dönebildikleri halde aynı şekilde devamsızlıkta bulunan köy enstitüsü mezunları, 4274 sayılı Kanunun 35 nci maddesine göre, meslekten çıkarılmış olduklarından bir daha mesleke alınmadıkları gibi ayrıca enstitüde okudukları müddet zarfında kendilerine yapılan masrafın tahsiline gidilmiştir. Bunlardan borçlarını Devlet daire ve müesseselerinde çalışarak ödemek isteyenlere de, 789 sayılı Kanunun 8 nci maddesi sarahati karşısında, muvafakat vesikası verilmesi mümkün olamamıştır.

4357 sayılı Kanunun 8 nci maddesi hükmünün, izinsiz ve mazeretsiz olarak öğretim yılı içinde vazifesini terketmiş bulunan öğretmen okulu mezunu öğretmenlerin tekrar mesleke alınmalarına imkân veren bir esas ihtiva ettiğine ve 788 sayılı Memurin Kanununda ise vazifesini terk eden memurun memuriyetten ihracı gibi bir hüküm mevcudolmadığına göre 4274 sayılı Kanunun sözü geçen hükmü ile meslekten çıkarılmış olanlardan isteklilerin tekrar mesleğe dönmelerinin sağlanmasını bir mâdelet icabı saymaktayız.

Lâyiha bu maksatla hazırlanmıştır.

Maarif Encümeni mağbatası

T. B. M. M.

Maarif Encümeni

Esas Ni. 1/345

Karar No. 10

26 . I . 1956

Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale buyurulan «Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birinci maddesine iki fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası» üzerinde Maliye ve Maarif Vekâletleri mümessillerinin huzuru ile gerekli müzakerelere yapıldı :

Bu kanun lâyihası, 6234 sayılı Kanun meriyete girmeden önce 4274 sayılı Kanunun 33 ve 35 nci maddelerine göre haklarında Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılma cezası verilmiş bulunan eski Köy Enstitüsü mezunu öğretmenlere emsalleri öğretmen okulu mezunu öğretmenler gibi 4357 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (E) bendine ve 8 nci maddesine göre meslekten çıkarılma ve müstafi sayılma muamelesi yapılmak suretiyle müsavat ve adaletin sağlanmasını tazammun etmektedir.

Kanun lâyihasının esbabı mucibesinde de zikredildiği veçhile; köy enstitüsü mezunu öğretmenlerle ilk öğretmen okulu mezunu öğretmenler, aynı vazifeyi gördükleri halde, 4357 ve 4274 sayılı kanunlarla iki ayrı muameleye tâbi tutulmuşlardır. Şöyle ki :

4357 sayılı Kanun hükmü olarak, öğretmenlik şerefine aykırı bir suç işliyerek meslekten çı-

karılmış bulunan öğretmen okulu mezunları bilâhara Devletin başka bir hizmetine alındıkları halde, aynı suçu işlemiş köy enstitüsü mezunu öğretmenler, 4274 sayılı Kanun gereğince Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış olduklarından hem mecburi hizmet tazminatı ödemişler, hem de Devletin başka hizmetlerinden mahrum edilmişlerdir.

Köy enstitüsü öğretmenlerine aidolan bu durum 6234 sayılı Kanunla düzeltilmiş ise de, kanunun yürürlüğe girmesinden önce ihracedilen öğretmenlerle sonra ihracedilen öğretmenler arasında bir adaletsizlik meydana gelmiştir.

Bundan başka, izinsiz ve mazeretsiz oldukları halde vazifelerine devam etmiyen öğretmen okulu mezunları, 4357 sayılı Kanuna göre istifa etmiş sayılarak bir ders yılı sonra tekrar mesleke döndükleri halde, köy enstitüsü mezunları 4274 sayılı Kanunla meslekten çıkarılmış olduklarından bir daha mesleke alınmadıkları gibi, ayrıca enstitüde okudukları müddet zarfında kendilerine yapılan masrafın tahsiline gidilmiş, borçlarını başka daire ve müesseselerde çalışarak ödemek isteyenlere de 789 sayılı Kanunun sarahati karşısında muvafakat verilmemesi ayrıca mağduriyetlerini mucibolmuştur.

Bu mülâhazalara binaen kanun lâyihası encümenimizce aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reislîğe saygı ile sunulur.

Maarif Encümeni Reisi Mazbata Muharriri
Rize Uşak
A. Morgül O. Dengiz

Erzincan Ankara Çanakkale
V. Varol A. Temuçin N. Togan
Gümüşane Konya Sivas
Ş. Ö. San H. R. Atademir B. Örnekol
Trabzon İstanbul Trabzon
H. Ağanoğlu A. Hacopulos M. R. Tarakçoğlu

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/345
Karar No. 72

3. IV. 1957

Yüksek Reislîğe

Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat. birinci maddesine iki fıkra ilâvesi hakkında Maarif Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince 29. II. 1955 tarihinde kararlaştırılıp Başvekâletin 15 Aralık 1955 tarih ve 71/213/4055 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası ve Maarif Encümeni mazbatası encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye ve Maarif Vekâletleri mümessilleri huzuriyle tetkik ve müzakere edildi.

Lâyiha, esbabı mucibesinde de mufassalan izah edildiği veçhile, köy enstitüsü mezunu öğretmenlerle ilk öğretmen okulu mezunu öğretmenler aynı vazifeyi gördükleri halde 6234 sayılı Kanunun neşrinden evvel 4274 ve 4357 sayılı kanunların hükümlerine tâbi olduklarından aynı suçu işledikleri halde farklı muameleye tâbi tutuluyorlardı.

6234 sayılı Kanunla köy enstitüsü mezunlarıyla ilk öğretmen okulu mezunu öğretmenleri birleştirildiğinden her ne kadar bu fark kaldırılmış ise de, mezkûr kanunun neşrinden evvel aynı suçu işliyen enstitü mezunlarının tâbi oldukları farklı muamele bertaraf edilememiş olduğundan bu suretle meydana gelen farkın telâfisi için hazırlanmıştır.

Encümenimizde yapılan müzakereler ve alınan mütemmim malûmat neticesinde, 6234 sa-

yılı Kanunun neşrinden evvel köy enstitüsü mezunlarının 4274 sayılı Kanunun hükümlerine göre aynı suç için ilk öğretmen okulu mezunlarına nazaran daha ağır bir cezaya tâbi tutulmaları ve mezkûr kanunun neşrinden evvel aynı suçu işliyen bir köy enstitüsü mezununun farklı bir muameleye tâbi olması yerinde görülmiyerek gerek bu şekildeki farkların kaldırılmasının ve gerekse bu yüzden mağdur olan öğretmenlerin yeniden mesleke dönerek faydalı bir hale gelmesinin doğru olacağı kanaatine varılmış ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci madde, 4274 sayılı Kanunun 33 ncü maddesine istinaden Devlet hizmetinde kullanılmamak şartıyla meslekten çıkarılmış olanlardan işledikleri suçlar Memumin Kanununun 33 ncü maddesi şümulüne girenlerin yeniden Devlet hizmetine girmelerinin doğru olamayacağı düşünülmüş, madde bu hükmü ihtiva edecek şekilde değiştirilerek, diğer maddeler ise Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilen kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislîğe sunulur.

Reis V. Mazbata M. Kâtip
Kırklareli Zonguldak Tokad
Ş. Bakay S. Ataman Ö. Sunar
Afyon K. Antalya Aydın
M. A. Ülgen K. Akmanlar Z. Uray

Balıkesir	Çankırı	Çorum	Seyhan	Siird	Siird
<i>M. H. Timurtas</i>	<i>T. Uygur</i>	<i>Y. Gürsel</i>	<i>S. Barı</i>	<i>B. Erden</i>	<i>M. D. Süalp</i>
Diyarbakır	Giresun	İçel			
<i>H. Turgut</i>	<i>M. Şener</i>	<i>İ. Gürgen</i>	Sinob	Tekirdağ	Trabzon
İzmir	Kırşehir	Kocaeli	<i>N. Sertoğlu</i>	<i>Z. Erataman</i>	<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>
<i>B. Bilgin</i>	<i>A. Bilgin</i>	<i>C. Tüzün</i>			
Konya	Ordu	Rize	Trabzon	Tunceli	Yozgad
<i>R. Birand</i>	<i>R. Aksoy</i>	<i>İ. Akçal</i>	<i>İ. Şener</i>	<i>B. T. Okaygün</i>	<i>T. Alpay</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanununun muvakkat birinci maddesine iki fıkra ilâvesi hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birinci maddesine aşağıda gösterilen fıkralar ilâve edilmiştir.

Öğretmen, eğitmen, gezici öğretmen ve gezici başöğretmenlerden 4274 sayılı Kanunun 33 ncü maddesine istinaden Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış bulunanlar 4357 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (E) bendine göre bir daha meslekte ve teşkillerinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış sayılırlar.

Öğretmen, eğitmen, gezici öğretmen ve gezici başöğretmenlerden 4274 sayılı Kanunun 35 nci maddesine istinaden Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış olanlar 4357 sayılı Kanunun 8 nci maddesine göre istifa etmiş sayılırlar. Bunlardan tekrar mesleke alınanların mecburi hizmet dolayısıyla Hazineye olan hükümlerle kesinleşmiş borçları, henüz tahsil edilmeyen miktarları nispetinde, mecburi hizmete çevrilir; Hazineye olan hükümlerle kesinleşmemiş borçları, 4353 sayılı Kanunun 30 ve 31 nci maddelerindeki usule bakılmaksızın, Maarif Vekâletince terkin olunur ve bunlar borçları nispetinde mecburi hizmete tâbi tutulur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

29 . XI . 1955

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili ve
Hariciye V. V.
F.R. Zorlu
Devlet Vekili

Devlet Vekili
Başvekil Yardımcısı ve
M. Müdafaa V. V.

F. Köprülü
Devlet Vekili
F. Ulaş

Adliye Vekili
O. Ş. Çiçekdağ

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanununun muvakkat birinci maddesine iki fıkra ilâvesi hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Köy enstitüleri ile ilk öğretmen okullarının birleştirilmesine dair 6234 sayılı Kanunun muvakkat birinci maddesine aşağıda gösterilen fıkralar ilâve edilmiştir.

Öğretmen, eğitmen, gezici öğretmen ve gezici başöğretmenlerden 4274 sayılı Kanunun 33 ncü maddesine istinaden Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış bulunanlar (İşledikleri suçlar Memurin Kanununun 33 ncü maddesi şumulüne girenler hariç) 4357 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (E) bendine göre bir daha meslekte ve teşkillerinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış sayılırlar.

Öğretmen, eğitmen, gezici öğretmen ve gezici başöğretmenlerden 4274 sayılı Kanunun 35 nci maddesine istinaden Devlet hizmetinde kullanılmamak üzere meslekten çıkarılmış olanlar 4357 sayılı Kanunun 8 nci maddesine göre istifa etmiş sayılırlar. Bunlardan tekrar mesleke alınanların mecburi hizmet dolayısıyla Hazineye olan hükümlerle kesinleşmiş borçları, henüz tahsil edilmeyen miktarları nispetinde, mecburi hizmete çevrilir; Hazineye olan hükümlerle kesinleşmemiş borçları, 4353 sayılı Kanunun 30 ve 31 nci maddelerindeki usule bakılmaksızın, Maarif Vekâletince terkin olunur ve bunlar borçları nispetinde mecburi hizmete tâbi tutulur.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Milli Müdafaa Vekili

Hariciye Vekili

Maarif Vekili

C. Yardımcı

İkt. ve Ticaret Vekili

S. Yırcalı

Güm. ve İnh. Vekili

E. Kalafat

Münakalât Vekili

M. Çavuşoğlu

İşletmeler Vekili

S. Ağaoglu

Dahiliye Vekili

E. Menderes

Maliye Vekili

H. Polatkan

Nafia Vekili

K. Zeytinoğlu

Sih. ve İç. Mua. Vekili

Dr. B. Uz

Ziraat Vekili

N. Ökmen

Çalışma Vekili

H. Erkmen